

Szám: 10—25/2/1961.

.....10..... sz. pld.

2/1968 HK 4/1974
A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A LEGFŐBB ÜGYÉSZ
ÉS A BELÜGYMINISZTER
2. számú
KÖZÖS UTASÍTÁSA**

a katonai büntetőbíráskodás hatálya alatt álló
belügyi fegyveres és rendészeti szervek tagjai által
elkövetett bűncselekmények nyomozásáról

(Nyom. Ut.)

Szám: 10—25/2/1961.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A LEGFŐBB ÜGYÉSZ
ÉS A BELÜGYMINISZTER
2. számú
KÖZÖS UTASÍTÁSA**

**a katonai büntetőbíráskodás hatálya alatt álló
belügyi fegyveres és rendészeti szervek tagjai által
elkövetett bűncselekmények nyomozásáról**

(Nyom. Ut.)

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A nyomozás elrendelése és lefolytatása.

1. §.

(1) A katonai büntetőbíráskodás hatálya alatt álló belügyi és rendészeti szervek tagjai elleni büntető eljárásban a nyomozás elrendelésére, illetőleg lefolytatására — a katonai ügyészségen kívül — jogosultak a BM. szervek vezetői, parancsnokai, valamint a Politikai Nyomozó Főosztály vizsgálati szervei is.

(2) Az illetékes szervek vezetői és parancsnokai alatt a továbbiakban az alábbi vezetőket, illetve parancsnokokat kell érteni:

miniszter, miniszterhelyettesek, országos parancsnokok, fő- és önálló osztályvezetők, a Politikai Nyomozó Főosztály vezetőjének helyettesei és központi osztályvezetői, megyei (budapesti) főkapitányságok vezetői és I. helyettesei, határőrségi kerületek, karhatalmi ezredek és önálló zászlóaljak, kormányőrségi és légoltalmi zászlóaljak, országos és megyei börtönök és munkahelyek, iskolák, intézetek, intézmények parancsnokai.

(3) A vezetők, illetőleg parancsnokok a nyomozást a fegyelmi eljárások lefolytatására függetlenített Fegyelmi Osztály, alosztályok, csoportok, előadók, valamint a szervezetszerű beosztásuk mellett e feladatot is ellátó nyomozótisztek útján teljesítik.

(4) A továbbiakban vezető, illetőleg fegyelmi előadó megjelölésen a parancsnok és nyomozótiszt is értendő.

A nyomozás elrendelésére és lefolytatására jogosult szervek hatásköre.

2. §.

(1) A BM. Politikai Nyomozó Főosztály vizsgálati szervei hatáskörébe tartozik a nyomozás:

— függetlenül a büntetési tétel nagyságától — a hazaárulás, a kémkedés, külföldre szökés és az államtitok megsértése bűntetteiben;

— valamint a cselekmény jellegére, vagy az elkövető személyére tekintettel, különösen veszélyes más államellenes bűntettek esetén.

(2) A vezetők hatáskörébe tartozik a nyomozás az olyan bűncselekmény esetén, melynek törvényi büntetési tétele az 1 évet nem haladja meg.

(3) A katonai ügyészi szervek hatáskörébe tartozik a nyomozás az (1) és (2) bek. alá nem eső ügyekben.

(4) A halaszthatatlanul sürgős nyomozási cselekményeket (a menekülő tettes elfogása, bűnjelek, bizonyítékok, helyszín biztosítása, sürgős szemle, házkutatás, lefoglalás, személymotoszás, stb.) a vezető olyan ügyekben is köteles teljesíteni a fegyelmi előadó útján, melyekben a nyomozás egyébként nem tartozik a hatáskörébe.

A bűncselekmény feljelentése.

3. §.

(1) A BM. fegyveres és rendészeti testületek állományába tartozó személyek a tudomásukra jutott bűncselekményt kötelesek feljelenteni. A feljelentést a szolgálati út mellőzésével akár a saját, akár az elkövető parancsnokánál vagy a katonai ügyészségen is megtehetik.

(2) A vezető azokat a tudomására jutott bűncselekményeket, amelyek nyomozása az ügyészség hatáskörébe tartozik, írásban vagy sürgősség esetén szóban (távbeszélőn) az alábbi ügyészi szerveknél haladéktalanul jelentse be:

- Pest-, Fejér-, Komárom-, Nógrád-, Heves- és Szolnok megyék területén elkövetett bűncselekmény esetén a Budapesti Katonai Ügyészség Belügyi Alosztályánál,
- Zala-, Somogy-, Tolna-, Baranya megyék területén elkövetett bűncselekmények esetén a Kaposvári Katonai Ügyészség Belügyi Alosztályánál,
- Győr-Sopron-, Vas-, Veszprém megyék területén elkövetett bűncselekmények esetén a Győri Katonai Ügyészség Belügyi Alosztályánál,
- Bács-Kiskún-, Csongrád-, Békés megyék területén elkövetett bűncselekmények esetén a Szegedi Katonai Ügyészség Belügyi Alosztályánál,

— Hajdú-Bihar-, Szabolcs-Szatmár-, Borsod-Abauj-Zemplén- megyék területén elkövetett bűncselekmények esetén a Debreceni Katonai Ügyészség Belügyi Alosztályánál.

(3) Amennyiben a bűncselekmény elkövetője a hatásköri lista szerint felsőbb vezető hatáskörébe tartozik, a katonai ügyészség értesítésével egyidőben jelentést kell tenni a hatáskörrel bíró vezetőnek. Hasonlóképpen jelentést kell tenni a felsőbb vezető felé azokról az ügyekről is, amelyek nyomozása nem az ügyészség hatáskörébe tartozik.

(4) A Katonai Főügyészség Belügyi Osztályának kell jelenteni az ügyészi hatáskörbe tartozó bűncselekményeket, ha az elkövető: feltéve, hogy a bűncselekmény a hivatali munkájával függ össze, a BM. II. Főosztály központi vagy vidéki állományába tartozik, továbbá, ha a vezető beosztású személyek által elkövetett bűncselekményekről van szó. Ebből a szempontból vezető beosztásúnak a következőket kell tekinteni: központi állományú alosztályvezetőket, vidéken osztályvezető helyetteseket, önálló zászlóaljparancsnokokat, országos börtön parancsnokokat, valamint ezeknél magasabb beosztású vezetőket.

A nyomozás felügyelete.

4. §.

(1) Az országos szervek vezetőinek, a BM. Politikai Nyomozó Főosztály központi osztályvezetőinek és a BM. fegyelmi osztályának nyomozása felett a Katonai Főügyészség Belügyi Osztálya, az egyéb nyomozószervek nyomozása felett pedig a területileg illetékes katonai ügyészség belügyi alosztálya gyakorolja a törvényességi felügyeletet.

(2) A nyomozás törvényessége feletti felügyeletet gyakorló katonai ügyészségek a felügyeletük alá tartozó nyomozószervek nyomozását irányítják, segítik és ellenőrzik, és a nyomozást bármely ügyben át is vehetik.

A vezető feladata a nyomozás során.

5. §.

(1) A vezető feladatai, amelyeket részletesen az Utasítás II. része határoz meg, a következők:

- a) A nyomozást elrendeli, az erről szóló határozatot az illetékes katonai ügyészségnek megküldi és a hatáskörébe tartozó bűnügyekben a fegyelmi előadót a nyomozás lefolytatására utasítja, vagy megtagadja a nyomozást. (11. és 12. §.)
 - b) A terhelt őrizetbevételét, esetleg szoros felügyelet alá helyezését elrendeli. (31. és 33. §.)
 - c) A katonai ügyész elé egyéb kényszerintézkedés elrendelésére előterjesztést tesz. (32. és 34. §.)
 - d) A házkutatást elrendeli. (40. §.)
 - e) A nyomozás eredménye alapján a bűnügy további sorsáról dönt és ezt közli az illetékes katonai ügyészséggel. (51. §.)
 - f) Ellenőrzi, hogy az érdekelt személyek panaszjogukat gyakorolhatják-e. (23., 31., 34. és 36. §.)
- (2) A vezetőnek különös figyelmet kell fordítania a halasztást nem tűrő, sürgős feladatok elvégzésére. Ilyenek:
- a) Az ügynevezett helyszínes bűncselekmények esetén a helyszín biztosítására a fegyelmi előadónak utasítást adni. (2. számú melléklet.)
 - b) Egyéb halaszthatatlan nyomozási cselekmény [2. §. (4) bek.] foganatosítására — a hatáskörébe nem tartozó ügyekben is — parancsot adni.
 - c) Alárendeltjeinek a hatáskörébe nem tartozó bűncselekményeit az illetékes nyomozószervnél írásban vagy más módon (pl. távbeszélőn) feljelenteni. (3. számú melléklet.)

6. §.

(1) Tisztek előzetes letartóztatásba helyezése előtt — tettenérés esetét kivéve, — a katonai főügyész a belügyminiszter véleményét, ha a terhelt tiszthelyettes, tisztos, vagy legénységi állományú, a katonai ügyészség vezetőjének az illetékes vezető véleményét kell kikérnie.

(2) Tisztek elleni bűnügyben a vádiratnak a bírósághoz való benyújtásához a katonai főügyésznek a belügyminiszter, tiszthelyettes, tisztos, vagy legénységi állományú terhelt bűnügyében a katonai ügyészség vezetőjének az illetékes vezető hozzájárulását kell kérnie.

Fegyelmi előadók, nyomozótisztek kijelölése.

7. §.

(1) A nyomozási teendők szakszerű ellátására a parancsnok a legkiválóbb és erre legalkalmasabb tisztek közül — a katonai ügyész véleményét is figyelembe véve — megfelelő számú nyomozótisztet jelöl ki. A kijelölt nyomozótisztek jegyzékét közli az illetékes katonai ügyészséggel.

(2) A fegyelmi előadó kinevezésére a BM. Fegyelmi Utasítása intézkedik.

(3) Nyomozótisztként nem járhat el az, aki az ügyben érdekelt, vagy akitől az ügyben egyébként elfogulatlan eljárás nem várható.

Fegyelmi előadók, nyomozótisztek szakmai kiképzése.

8. §.

(1) A fegyelmi előadók szakmai továbbképzéséről munkaterv szerint a Katonai Főügyészség Belügyi Osztálya és a BM. Fegyelmi Osztálya gondoskodik.

(2) A nyomozótisztek szakmai oktatását az illetékes katonai ügyészség belügyi alosztálya és az előjáró szerveik fegyelmi előadói (osztály, alosztály, csoport) végzik.

A nyomozás alapelvei.

9. §.

(1) A nyomozásnál az írásbeliség kötelező, ezért a fegyelmi előadó minden jelentős körülményről okiratot készít és azt az ügy irataihoz csatolja.

(2) A fegyelmi előadó a nyomozás során járjon el tervszerűen, legyen tárgyilagos, éber és kezdeményező, törekedjék a gyorsaságra és az alaposra. A nyomozási adatok összegyűjtésénél legyen körültekintő és a nyomozást az ügy összes jelentős körülményeinek figyelembevételével úgy vezesse, hogy az kiterjedjen az ügynek lehetőleg teljes és minden oldalról való megvizsgálására. Így különösen a következők megállapítására törekedjék:

- a) Valóban követtek-e el bűncselekményt?
- b) Milyen bűncselekményt követtek el?

- c) Ki vagy kik követték el?
- d) Volt-e felbújtó vagy bűnsegéd?
- e) Hol követték el?
- f) Mikor követték el?
- g) Milyen eszközök felhasználásával?
- h) Hogyan, milyen módon követték el?
- i) Kinek a sérelmére követték el?
- j) Mi a sérelem, illetve mennyi az okozott kár?
- k) Mi volt a bűncselekmény indító oka, illetőleg célja?
- l) Milyen körülmények könnyítették meg a bűncselekmény elkövetését?

(3) A nyomozás teljesítésénél a fegyelmi előadó köteles mind a terhelő, mind a mentő körülményeket, továbbá a terhelt felelősségének fokát befolyásoló súlyosbító és enyhítő körülményeket megvizsgálni.

(4) A fegyelmi előadó nem tagadhatja meg a terhelt vagy sértett által indítványozott olyan további bizonyítási eszközök megvizsgálását, amelyek az ügy szempontjából jelentőséggel bírhatnak.

(5) A nyomozás során erőszak, fenyegetés, vagy más kényszerítő eszköz nem alkalmazható.

A nyomozás költségei.

10. §.

A nyomozás során a polgári tanúk, szakértők megidézésével vagy bármely más szükséges intézkedésel kapcsolatban felmerült költségeket a fegyelmi előadó a 4. sz. mellékletben foglaltak figyelembevételével alapítja meg és az illetékes pénzügyi szerv fizeti ki.

II. RÉSZ

A NYOMOZÁS RÉSZLETES SZABÁLYAI¹

A nyomozás megkezdése és tartama.

11. §.

(1) A vezetőnek a feljelentés érkezésének napjától számított 3 napon belül döntení kell a nyomozás elrendelése vagy megtagadása kérdésében.

(2) Ha bűncselekmény alapos gyanúja forog fenn, — a vezető a nyomozást indokolt írásbeli határozattal a fegyelmi előadó útján elrendeli és arról — a határozat másolati példányának megküldésével — az illetékes katonai ügyészt haladéktalanul értesíti.

(3) A nyomozás elrendeléséről szóló határozatban (5. számú melléklet) röviden össze kell foglalni az elrendelés alapjául szolgáló tényállást, úgy, hogy abból a büntett törvényi tényállásának elemei megállapíthatók legyenek, majd az így összefoglalt tényállás alapján törvényileg (Ktbtk. §-ai, BHÖ. pontjai szerint) minősített bűncselekmény miatt, s nem személy ellen kell nyomozást elrendelni.

(4) Sürgős esetben a fegyelmi előadó a halaszthatatlan nyomozási cselekményeket [2. §. (4) bek.] a vezető szóbeli parancsára a (2) bekezdésben megjelölt határozat nélkül is teljesíteni tartozik; ez esetben a kapott parancsról nyomban hivatalos feljegyzést készít, a határozatot pedig pótlólag foglalja írásba. A halaszthatatlan nyomozási cselekményekről készült jegyzőkönyvekben és más okiratokban fel kell tüntetni azt a körülményt, hogy a kérdéses intézkedéseket a késedelem veszélye miatt nyomozást elrendelő határozat nélkül tették meg.

(5) A nyomozást a fegyelmi előadó annak elrendelésétől számított 20 napon belül köteles befejezni. Ezt a határidőt a katonai ügyész hosszabbíthatja meg 10 nappal. Ezen túl legfeljebb 30 nappal csak a katonai ügyészség vezetője hosszabbíthatja meg a nyomozást.

(6) A nyomozást a nyomozótiszt annak elrendelésétől számított 8 nap alatt köteles lefolytatni. Ezt a határidőt a katonai ügyész legfeljebb 7 nappal meghosszabbíthatja. Ha a nyomozótiszt

¹ A nyomozás szabályait elsősorban a büntető perrendtartás (Bp.) határozza meg. Rendelkezéseivel összhangban és azoknak keretében állapítja meg a jelen utasítás a vezető (fegyelmi előadó), illetve a parancsnok (nyomozótiszt) nyomozásának részletes szabályait.

ez alatt az idő alatt sem tudja a nyomozást befejezni, köteles jelentést tenni a katonai ügyésznek.

Nyomozás megtagadása és kisebb jelentőségű bűncselekmény fegyelmi elintézése nyomozás elrendelése nélkül.

12. §.

(1) Ha a feljelentésből vagy egyéb adatokból bűncselekmény alapos gyanúja nem állapítható meg, a vezető a nyomozást indokolt határozattal (6. sz. melléklet) megtagadja. A határozatot a feljelentőnek (sértettnek) kézbesíteni kell azzal, hogy ellene 8 nap alatt panasszal élhet a katonai ügyészhez, amelyet a vezetőhöz kell szóban, vagy írásban benyújtani. A nyomozást megtagadó határozat egy példányát a vezető a katonai ügyésznek is megküldi.

(2) Ha a feljelentett bűncselekményre a törvény által megállapított büntetési tétel az egy évet meghaladja, a nyomozás megtagadása a katonai ügyészség hatáskörébe tartozik.

(3) A vezető az alárendeltségébe tartozó személyek által elkövetett egy évet meg nem haladó büntetési tételű bűncselekmény esetén —, a büntető eljárás kezdeményezése helyett fegyelmi eljárást folytathat le. Amennyiben az ügyben sértett van, úgy őt a vezetőnek a bűncselekmény fegyelmi elintézéséről írásban értesíteni kell.

A nyomozás tervezése.

13. §.

(1) A fegyelmi előadó a nyomozás elrendelése után elkészíti a nyomozás tervét (7. számú melléklet). A terv készítésénél a fegyelmi előadónak világosan kell látnia egyrészt azokat a kérdéseket, amelyeket a nyomozás során tisztázni akar, másrészt azokat az eszközöket, amelyeknek segítségével ezt el tudja érni. (Gondolnia kell arra, hogy a terhelt javára, vagy terhére beszámítható tényeket mindig tüzetesen ki kell vizsgálni és a szükséges bizonyítékokkal alá kell támasztani olyan esetben is, amikor a terhelt a bűncselekmény elkövetését beismeri.) Ennek során lerögzíti azokat a feladatokat, amelyeket a nyomozás sikeres teljesítése végett meg kell oldani. A nyomozás tervét a nyomozás folyamán felmerülő új szempontoknak megfelelően állandóan bővíteni és mélyíteni, szükség esetén módosítani kell. Rendszerint a tanúk kihallgatása

és a szemle után már részletesebb tervet lehet összeállítani a továbbiak során foganatosítandó nyomozási cselekményekről.

(2) Tervet minden ügyben készíteni kell.

(3) A terv készítése után a fegyelmi előadó megkezdi az abban megjelölt nyomozási cselekmények foganatosítását abból a célból, hogy a bűncselekmény elkövetését, az elkövető személyét és a jelentőséggel bíró egyéb körülményeket igazoló bizonyítékokat beszeresse (pl.: tanúkat hallgat ki, tárgyi bizonyítékokat szerez be).

A tanúk kihallgatása.

14. §.

(1) Tanúként azt kell kihallgatni, akinek az ügyről, a terhelt körülményeiről, továbbá az ügyben jelentős, egyéb tényekről közvetlen észleleten alapuló tudomása van.

(2) A tanút rendszerint az eljárás színhelyén (parancsnokságon) kell kihallgatni. A fegyelmi előadó azonban a kihallgatást célszerűségi okból a polgári hatóságok hivatali helyiségében, vagy a tanú tartózkodási helyén is foganatosíthatja.

(3) A tanút szóban, vagy írásban eszközölt idézésre történt megjelenésekor nyomban ki kell hallgatni. A (4) bekezdésben említett szembesítés kivételével a tanúkat egymás távollétében egyenként kell kihallgatni és gondoskodni kell arról, hogy ne léphessenek egymással érintkezésbe.

(4) Ha a tanúk vallomásai, vagy a tanú és terhelt vallomásai egymással ellentétben állanak, az ellentét tisztázását szükség esetén szembesítéssel kell megkísérelni.

A megidézett tanú kötelessége.

15. §.

(1) A fegyelmi előadó által írásban vagy szóban megidézett tanú a törvény értelmében köteles kihallgatása végett megjelenni és vallomást tenni. Ha meg nem jelent tanú polgári egyén, elővezetése végett a lakhely szerint illetékes rendőrőrhöz kell fordulni.

(2) A fegyveres testületek tagjainak megidézése, illetőleg előállítás végett a tanú előjárójához kell fordulni. Polgári személyeket tanúkénti kihallgatásuk végett a legcélszerűbb módon (táv-

beszélőn, szóbeli, vagy írásbeli értesítés útján) kell megidézni, de a fegyelmi előadó a tanúkat kihallgatás végett szükség esetén lakásukon vagy a szolgálati helyükön is felkeresheti.

Tanúként ki nem hallgatható személyek.

16. §.

(1) Nem lehet tanúként kihallgatni:

- a) a terhelt [21. §. (1) bek.] védőjét arra vonatkozóan, amit a terhelt vele, mint védőjével közöl;
- b) azt, akitől testi vagy szellemi fogvatkozása folytán helyes vallomás nem várható.

(2) Az (1) bekezdés ellenére tanúként kihallgatott személyek vallomása bizonyítékként figyelembe nem vehető.

17. §.

(1) A tanú, ha a titoktartás alól felmentést nem kapott, nem hallgatható ki olyan kérdésre, amely államtitoknak minősül, vagy a hivatali, illetőleg szolgálati titoktartás kötelezettsége alá esik.

(2) Ha a tanúnak a titoktartás alóli felmentése szükséges, a fegyelmi előadó a felmentés kieszközlése végett forduljon a katonai ügyészhez. A felmentés megadása esetén ezt a tanúval kihallgatása megkezdése előtt közölni és ennek megtörténtét a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

A tanúvallomást megtagadni jogosult személyek.

18. §.

(1) A tanúvallomást megtagadhatja:

- a) a terheltnek a következő hozzátartozói: egyeneságbeli rokona (szülő, nagyszülő, gyermek, stb.) és annak házastársa, az örökbefogadó és a nevelő szülő, az örökbefogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs és a jegyes, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa;
- b) az, aki magát, vagy az a) pontban megjelölt hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben;

- c) az ügyvéd, az orvos és más olyan személy, aki hivatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomással titoktartási kötelességét sértené meg, kivéve, ha az érdekelt e kötelessége alól felmentette.

(2) Az (1) bek. a) és c) pontja esetében a tanút mentességére kihallgatása előtt, illetőleg mielőtt a mentesség kiderül, figyelmeztetni kell. Ennek megtörténtét, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak ellenére felvett tanúvallomás bizonyítékként figyelembe nem vehető.

A tanú kihallgatására vonatkozó szabályok.

19. §.

(1) A kihallgatás megkezdése előtt a tanút figyelmeztetni kell a hamis tanúzás következményeire. (A hamis tanúzásra a törvény 5 évig terjedhető börtönbüntetést ír elő.) Ennek megtörténtét minden esetben a jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A kihallgatás kezdetén meg kell a tanútól kérdezni a nevét, korát, születési és lakhelyét, szolgálati helyét, alakulatát, foglalkozását, esetleges katonai rendfokozatát, továbbá azt, hogy a terhelttel, illetőleg a sértettel milyen viszonyban van, szenvedett-e kárt a bűncselekmény következtében és ezért vagy más okból nem érzi-e magát elfogultnak. (8. sz. melléklet).

(3) Ezután a tanút részletesen ki kell hallgatni, tisztázva azt is, hogy az általa előadottakról miként szerzett tudomást.

(4) A tanú részletes kihallgatása azzal a felszólítással kezdődik, hogy összefüggően mondjon el mindent, amit az ügyben tud. Miután a tanú mindezt elmondta, a fegyelmi előadó a vallomás kiegészítése vagy egyes kérdések tisztázása végett a tanúhoz kérdéseket intézhet. A kérdésekre adott válaszokat a jegyzőkönyvbe kell foglalni. A tanút kizárólag a nyomozás szempontjából jelentőséggel bíró körülményekre — beleértve ebbe a terhelt személyét jellemző körülményeket is — lehet kihallgatni. A tanú vallomását lehetőleg szószertint és első személyben kell jegyzőkönyvbe venni. A jegyzőkönyvbe vett vallomást a tanú előtt fel kell olvasni és meg kell kérdezni tőle, hogy az helyesen van-e felvéve, nem kívánja-e vallomását kiegészíteni, vagy módosítani. Mindennek megtörténtét a fegyelmi előadó a jegyzőkönyvben a tanú aláírása előtt feltünteti.

(5) Ha a tanú magyarul nem beszél, vagy ha süket, vagy néma, tolmácsot kell alkalmazni.

20. §.

Ha a tanúkat egymással, vagy a tanút és a terheltet szembe-
siteni kell [14. §. (4) bek.] — erről is jegyzőkönyvet kell felvenni.
A szembesítési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a szembesítés
lefolysisát, a szembesített személyekhez intézett kérdéseket és az
azokra adott válaszokat is. A szembesítési eljárás alkalmával a
fegyelmi előadó kérdést intéz a szembesített személyekhez, hogy
ismerik-e egymást, mikor, milyen körülmények között ismerkedtek
meg. Ezután a terhelt vallomást tevő személyt szólítja fel állítá-
sainak a tagadó személy előtt való megismétlésére, majd a tagadó
személyt szólítja fel arra, hogy nyilatkozzék.

A terheltté nyilvánítás.

A terhelt kihallgatása.

21. §.

(1) A terhelt az, akivel szemben a nyomozást, illetve a büntető
eljárást folytatják.

(2) Ha a bizonyítékok összegyűjtése során a fegyelmi előadó
úgy látja, hogy a már rendelkezésre álló adatok eléggé világosan
mutatnak arra, hogy a bűncselekményt egy bizonyos személy,
vagy bizonyos személyek követték el, — határozatot (9. sz. mellék-
let) hoz az illető személy, vagy személyek terheltkénti felelősségre
vonásáról. A határozatban össze kell foglalni a rövid tényállást
és az elkövetett bűncselekmény törvényi minősítését meg kell
jelölni.

(3) A terheltkénti felelősségre vonás előtt a gyanúba vett sze-
mélyt kihallgatni, vele szemben kényszerintézkedést foganatosítani
nem lehet. E tilalom alól kivételt képeznek a halaszthatatlan nyo-
mozási cselekmények [2. §. (4) bek.]

(4) A terheltkénti felelősségre vonásnál figyelemmel kell lenni
arra, hogy a gyanúsított rendszerint ez alkalommal szerez tudomást
az ellene folyamatba tett eljárásról és így lehetősége nyílik a be-
nem szerzett bizonyítékok, adatok hozzáférhetetlenné tételére.
Ezért a terheltként való felelősségre vonásról lehetőleg csak akkor

kell határozatot hozni, amikor a szükséges bizonyítékok biztosítása már megtörtént.

(5) Terheltként való felelősségre vonás alkalmával egyúttal intézkedni kell a terhelt vagyoni viszonyaira vonatkozó tanácsi értesítőnek, jellemzésének, állománynyilvántartó kivonatának, a fenytések és dícséretok lapjának és a bűnügyi értesítőjének (BM. ORFK. Bűnügyi Nyilvántartó Osztálytól) a beszerzése iránt.

(6) A terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozatot a terhelt első kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvbe (10. számú melléklet) kell foglalni, a jegyzőkönyvnek a személyi adatokra vonatkozó rovatai kitöltése után. Az így elkészített határozatban nem kell megismételni a személyi adatokat.

22. §.

Amennyiben a terhelt őrizetbevételét anélkül rendelék el, hogy a jegyzőkönyvi kihallgatása megtörtént volna [2. §. 4. bek.] a terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozatot az őrizetbevétel elrendeléséről szóló határozattal egyidőben kell elkészíteni, mégpedig úgy, hogy az őrizetbevétel elrendeléséről szóló határozat első részét a terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozat képezze. Ebben az esetben a terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozatot külön is alá kell íratni Ez az eljárás azonban csak akkor történhetik, ha az őrizetbevételt halaszthatatlan nyomozási cselekményként kell fogatosítani. Egyébként a terheltet nyomban, illetőleg legkésőbb 24 órán belül jegyzőkönyvileg kell kihallgatni és őrizetbevétele kérdésében csak ezt követően kell dönteni.

23. §.

A terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozatot a terhelt előtt a fegyelmi előadónak fel kell olvasni és szükség esetén meg kell magyaráznia. Figyelmeztetnie kell arra is, hogy a határozat ellen panasszal élhet. A terheltnek a figyelmeztetés után adott válaszát jegyzőkönyvbe kell foglalni és ezt vele külön alá kell íratni. (A terheltnek lényegében arra nézve kell nyilatkoznia, hogy terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozatot megértette-e, azt tudomásul veszi-e, az ellen él-e panasszal. A terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozat aláírásának megtagadása önmagában egyéb erre irányuló vagy utaló nyilatkozat nélkül panasznak nem tekinthető.)

24. §.

A panasznak halasztó hatálya nincs. A kihallgatást akkor is foganatosítani kell, ha a terhelt panaszt jelent be, de ez esetben a nyomozási iratokat a panasz elbírálása végett a katonai ügyésznek kell haladéktalanul megküldeni.

25. §.

(1) A terhelt kihallgatása alkalmával a terheltkénti felelősségre vonásról szóló határozat közlését követő eljárásjogi kérdések feltevése és a jegyzőkönyv személyi adatok rovataiba felvett személyi adatokon kívüli önéletrajzi adatok felvétele után módot kell nyújtani arra, hogy a terhére rótt cselekménnyel kapcsolatban a terhelt a vallomását, illetve védekezését összefüggően adhassa elő.

(2) Ha a terhelt a vallomástételt megtagadja, figyelmeztetni kell arra, hogy magatartása az eljárás folytatását nem akadályozza, de ezzel a védekezéstől fosztja meg magát. Erőszakkal, fenyegetéssel, vagy más kényszerítő eszközzel a terheltet vallomástételre, vagy beismerésre bírni nem szabad. A vallomástétel megtagadása nem akadályozza az eljárás folytatásának.

26. §.

(1) A terhelt összefüggő nyilatkozata után a fegyelmi előadó a szükséghez képest teszi fel a további kérdéseket, amelyekkel a terhelt vallomásában foglalt hézagokat, ellentmondásokat tisztázza, vagy a terhelt által állított tények valótlanságát leplezi le. Úgy kell irányítani a kihallgatást, hogy a terhelt önéletrajzi adatain kívül a terhére rótt cselekménnyel kapcsolatos előadásai, az esetleges ellentmondások tisztázása, a valótlanságok leleplezése is összefüggő nyilatkozatot képezzen. Természetes, hogy ennek érdekében a terhelthez kérdéseket is kell intézni, de kérdéseket a jegyzőkönyvben feltüntetni nem kell.

(2) A terhelt kihallgatása alkalmával a cselekményt mentő, illetve enyhítő körülményekre nézve is kell kérdéseket tenni. Ha pedig a terhelt írni, olvasni nem tudó személy, a kihallgatási jegyzőkönyv aláírásánál két hatósági tanút kell alkalmazni.

27. §.

(1) Nem szabad megelégedni a terhelt egyszerű beismerésével, hanem ilyen esetben is részletesen ki kell hallgatni a bűncselekmény

összes körülményeire: mit, mikor, hol, milyen eszközzel, kivel, miért, mi módon, hányszor követett el, milyen következményekkel.

(2) A terhelt vallomását első személyben kell a jegyzőkönyvbe venni. Vallomásának befejezése után a jegyzőkönyvbe vett vallomást fel kell olvasni és utána meg kell kérdezni a terheltet, hogy vallomása helyesen van-e felvéve, nem kívánja-e azt kiegészíteni, vagy módosítani. Mindezek megtörténtét a fegyelmi előadó a jegyzőkönyvben a terhelt aláírása előtt feltünteti. A terhelt vallomásáról készült jegyzőkönyv minden egyes oldalát a terhelttel alá kell íratni. Amennyiben ezt a terhelt megtagadja, úgy ennek okát a fegyelmi előadó a jegyzőkönyv végén feltünteti.

(3) A terheltnek kérelmére meg lehet engedni, hogy vallomását a jegyzőkönyv szövegébe illesztve sajátkezűleg írja.

28. §.

A terheltet rendszerint az eljárás színhelyén, a parancsnokságon kell kihallgatni; a fegyelmi előadó azonban a kihallgatást célszerűségi okból a terhelt szolgálati helyén, illetőleg tartózkodási helyén is foganatosíthatja. A szabadlábon lévő terheltet az idézésben történt megjelenésekor, illetőleg előálításakor nyomban ki kell hallgatani.

29. §.

(1) Az egy ügyben szereplő terhelteket — a (2) bekezdésben említett eset kivételével — egyenként kell kihallgatni és gondoskodni kell arról, hogy ne léphessenek egymással érintkezésbe.

(2) Ha terheltek vallomásai, vagy a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétben állanak, az ellentét tisztázását szükség esetén szembesítéssel kell megkísérelni. (Lásd: a 20 §-t.)

A terhelttel szemben alkalmazható kényszerintézkedések.

30. §.

A terhelttel szemben alkalmazható kényszerintézkedések a következők:

- a) őrizetbevétel (31. §.),
- b) előzetes letartóztatás (32. §.),
- c) szoros felügyelet alá helyezés (33. §.),
- d) lakóhely elhagyásának tilalma (34. §.).

Őrizetbevétel.

31. §.

(1) A vezető az illetékes katonai ügyész előzetes hozzájárulása nélkül a terheltet a 32. §. (2) bekezdésében felsorolt esetekben őrizetbe veheti. Az őrizetbevétel legfeljebb 72 óráig tarthat.

(2) A terhelt 72 órán túl csak a katonai ügyész által elrendelt vagy jóváhagyott előzetes letartóztatás (32. §.) alapján tartható fogva.

(3) Az őrizetbevételt határozattal (11. sz. melléklet) kell elrendelni. A határozatnak tartalmaznia kell a terhelt személyi adatait, annak a bűncselekménynek a megjelölését, amely miatt az őrizetbevételt elrendelték, az őrizetbevétel indokait, illetőleg a katonai ügyész vagy a felettes vezetőnek utasítása esetén ennek a körülménynek a megjelölését.

(4) Az őrizetbevétel elrendeléséről szóló határozatot az őrizetbevett személy előtt ki kell hirdetni, ki kell oktatni panaszjogára, a nyilatkozatát a határozatra rá kell vezetni és azt vele alá kell írtni.

(5) Amennyiben az őrizetbevétel ellen a terhelt panasszal élt, ezt a vonatkozó iratokkal együtt **haladéktalanul** a katonai ügyészhez kell továbbítani.

Előzetes letartóztatás.

32. §.

(1) Az előzetes letartóztatást a vezető csak az illetékes katonai ügyész előzetes jóváhagyásával rendelheti el.

(2) Az előzetes letartóztatást csak a következő esetekben lehet elrendelni:

- a) ha a tettenért terhelt kiléte nem állapítható meg;
- b) ha a terhelt megszökött, elrejtőzött, vagy ha a terhére rótt cselekmény büntetésének súlyosságánál fogva, vagy egyéb okból szökésétől, vagy elrejtőzésétől kell tartani;
- c) ha alaposan feltehető, hogy a terhelt szabadlábon hagyása esetén a bűncselekmény felderítését megghiúsítaná, vagy megnehezítené;
- d) ha a terhelt az eljárás alatt újabb büntetett követett el, úgyszintén akkor is, ha a terhelt kijelentése alapján, vagy egyébként attól lehet tartani, hogy szabadlábon hagyása

esetén az általa megkísérelt, vagy előkészített bűncselekményt végrehajtana, vagy újabb büntetést követne el.

(3) Az előzetes letartóztatást írásbeli határozattal (12. sz. melléklet) kell elrendelni. A határozat tartalmának és kihirdetésének módjára vonatkozóan a 31. §. (3) és (4) bekezdésében foglaltak az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a határozatban az előzetes letartóztatás tartamát is meg kell jelölni. A határozatot kihirdetni csak az ügyész jóváhagyása után lehet.

(4) Az előzetes letartóztatásról szóló határozatot, annak előkészítése után nyomban be kell mutatni az ügyben keletkezett nyomozási iratokkal együtt, jóváhagyás végett az illetékes katonai ügyésznek. A letartóztatásról haladéktalanul (távbeszélőn) értesíteni kell a terhelt előljáróját.

Szoros felügyelet alá helyezés.

33. §.

(1) Ha a terhelt sorállományú, tisztes, vagy a laktanyában bentlakó tiszthelyettes, a parancsnok őrizetbevétel, illetőleg előzetes letartóztatás helyett — ha ezek elrendelése mellőzhető, — a szoros felügyelet alá helyezését rendelheti el, ha erre az eljárás érdekében vagy fegyelmi szempontból szükség van. Ez abban áll, hogy a rendes foglalkozáson kívül a terhelt az alegység körletét (szálláskörletét) nem hagyhatja el, őrszolgálatba, vagy ügyeleti szolgálatba nem osztható be, szabadságot, eltávozást nem kaphat, látogatót nem fogadhat, rendezvényeken részt nem vehet; naponta háromszor (reggel, délben, este az alosztályparancsnok által megjelölt időpontban) jelentkezni köteles az alosztályparancsnoknál és a közvetlen parancsnokának állandó fokozott felügyelete alatt áll.

(2) Szoros felügyelet alá helyezésről szóló határozatot (13. sz. melléklet) a terhelt előtt ki kell hirdetni, azt neki meg kell magyarázni, fel kell hívni a figyelmét arra, hogy a tilalom megszegése az előzetes letartóztatását vonhatja maga után, ki kell oktatni a panaszjogára és az ezzel kapcsolatos nyilatkozatát rá kell vezetni a határozatra, amelyet a terheltnek alá kell írnia. A határozat egy példányát meg kell küldeni a terhelt alosztályparancsnokának, akit a szoros felügyelet megszüntetéséről is értesíteni kell.

(3) A szoros felügyelet alá helyezésről szóló határozatot utólagos jóváhagyás végett meg kell küldeni a katonai ügyésznek.

Lakóhely elhagyásának tilalma.

34. §.

(1) Ha a terhelt tiszt, vagy laktanyán kívül lakó tiszthelyettes és valamely oknál fogva (pl. súlyos betegség, amelynek következtében fogvatartása állapotát előreláthatólag erősen súlyosbitaná) a fogvatartás nem feltétlenül szükséges, az előzetes letartóztatás feltételeinek fennforgása esetén e helyett meg lehet tiltani, hogy a lakóhelyét elhagyja.

(2) A lakóhely elhagyásának tilalmáról szóló határozatnak (14. sz. melléklet) tartalmaznia kell a bűncselekmény tényállását, törvényi minősítését, a terhelt személyi adatait, a lakóhely elhagyásának tilalmáról szolgáló okokat, a tilalom időtartamát, valamint a helységnek megjelölését, amelyet a terheltnek tilos elhagynia. Egyebekben a 33. §. (2) bekezdésében foglaltak megfelelően ebben az esetben is irányadók.

(3) A lakóhely elhagyása tilalmáról szóló határozatot elkészítése után nyomban be kell mutatni az ügyben keletkezett nyomozási iratokkal együtt jóváhagyás végett az illetékes katonai ügyészségnek. A határozat a terhelttel csak az ügyész jóváhagyása után közölhető.

Szakértők.

35. §.

(1) Ha az ügyben jelentős tények, vagy egyéb körülmények megállapításához, vagy megítéléséhez különleges tudományos, művészeti, ipari, stb. szakértelem szükséges, — szakértőt kell alkalmazni. (Pl. gépjárműbaleseti ügyben — gépjárműszakértőt, testi sértési ügyben — orvosszakértőt, löfegyverrel elkövetett bűncselekmény esetén — fegyverszakértőt.) Ezt azonban csak a nyomozás elrendelése után lehet.

(2) Szükség esetén a megvizsgálandó egy, vagy több szakkérdéshez több szakértőt is lehet alkalmazni. Több szakértő egyetértő véleményét közösen, eltérő véleményét külön kell írásba foglalni.

(3) Az, akit szakértőként kirendeltek vagy megidézték, köteles a fegyelmi előadó előtt megjelenni, az ügyben közreműködni és szakvéleményt nyilvánítani.

(4) Szakértőként nem járhat el az ügyben érdekelt, vagy olyan személy, akitől elfogulatlan szakértői véleménynyilvánítás nem várható.

36. §.

(1) Ha a fegyelmi előadó arra a meggyőződésre jut, hogy egyes kérdések eldöntése végett szakértő meghallgatására van szükség, írásbeli határozatot (15. sz. melléklet) hoz, melyben egyrészt lerögzíti azt az okot, amely miatt szakértő alkalmazása vált szükségesé, továbbá azokat a kérdéseket, amelyeket a szakvélemény alapján akar tisztázni, másrészt a szakértő kirendelése iránt intézkedik. E határozatát a fegyelmi előadó azzal a figyelmeztetéssel közli a terhelttel, hogy a határozatban foglaltakra észrevételeket tehet és a szakértőhöz más kérdések feltevését is indítványozhatja. Mindennek megtörténtét, valamint a terhelt esetleges észrevételeit, vagy azt, hogy a terheltnek észrevétele nem volt, a fegyelmi előadó jegyzőkönyvbe foglalja, amelyet a terhelt aláír. Ha a fegyelmi előadó a terhelt indítványát teljesíthetőnek nem találja, erről ugyancsak írásbeli határozatot hoz, melyet a terhelttel közölni tartozik. E határozat ellen a terhelt panasszal élhet, amelyet a fegyelmi előadó elbírálás végett a katonai ügyésznek küld meg.

(2) A megidézett szakértő meghallgatása után meg kell állapítani a személyazonosságát, továbbá azt, hogy a terhelttel, illetőleg a sértettel milyen viszonyban van és hogy tőle erre tekintettel elfogultalan vélemény nyilvánítása várható-e. A szakértőt figyelmeztetni kell a hamis szakértői véleményadás törvényes következményeire (5 évig terjedhető börtön). Ezután ismertetni kell a szakértő előtt az (1) bekezdésben említett határozatban lerögzített kérdéseket, amelyekre véleményt kell nyilvánítania.

37. §.

(1) A szakértővel mindazokat az adatokat közölni kell, amelyekre feladatának teljesítéséhez szüksége van. Evégből a szakértő a szükséges ügyiratokat megtekintheti. Ha a rendelkezésre álló adatok a szakértő véleménye szerint szakvélemény adását lehetővé nem teszik, kiegészítő adatok közlésére, vagy beszerzésére tehet indítványt, illetőleg amennyiben az nem lehetséges, a szakvélemény adásáról lemondhat.

(2) A szakértő megállapításait (a leletet) és véleményét a megfigyelés, illetőleg megvizsgálás után a fegyelmi előadó által meghatározott határidő alatt írásban terjeszti elő.

(3) A szakértői vélemény előterjesztése után a szakértőhöz a fegyelmi előadó és a terhelt kérdéseket intézhet. E kérdéseket és a szakértőnek ezekre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Szemle.

38. §.

(1) Szemlének van helye, ha lényeges körülmény megállapításához, vagy felderítéséhez személy, tárgy, tény, vagy helyszín (pl. raktár, feltört ajtó, fegyver, kés, hamis okirat, holttest, személyen lévő sérülés, stb.) közvetlen megfigyelése, illetőleg megvizsgálása szükséges.

(2) A szemle alkalmával észlelt jelenségeket pontosan le kell rögzíteni (16. sz. melléklet), a szemle tárgyról, ha lehetséges fényképet, rajzot, vagy vázlatot kell készíteni és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(3) A szemlét a fegyelmi előadó által kijelölt két hatósági tanú jelenlétében kell megtartani. Ha azonban a szemle kizárólag szakértői vizsgálatból áll, hatósági tanúnak az alkalmazása nem szükséges.

(4) Halottszemlét, és boncolást csak a katonai ügyész rendelhet el és fogañatosíthat, ha ennek szükségessége felmerül, a fegyelmi előadó a katonai ügyészhez fordul.

(5) A szemléről a terheltet, sértettet és képviselőiket azzal a figyelmeztetéssel kell értesíteni, hogy elmaradásuk az eljárás folyását nem akadályozza.

(6) A birtokában lévő tárgyat felhívásra mindenki köteles szemle céljára rendelkezésre bocsátani. Ha valaki ennek a kötelességének nem tesz eleget, megfelelő intézkedések megtétele végett a katonai ügyészhez kell fordulni.

Kutatás.

39. §.

(1) A kutatás lehet:

- a) házkutatás (lakás, vagy más helyiség átkutatása),
- b) nyílt terület (tereprés, erdő, mező, kert) átkutatása,
- c) személymotosz.

(2) Kutatásnak van helye, ha alaposan feltételezhető, hogy ez az intézkedés a bűncselekmény elkövetőjének kézrekerítésére, a bűncselekmény nyomainak felderítésére, vagy valamely tárgyi bizonyíték megtalálására vezet.

(3) A kutatás előtt az érdekelt személyt fel kell szólítani a keresett tárgy kiadására.

(1) A házkutatás elrendeléséhez — a (3) bekezdésben említett kivételektől eltekintve, a vezető írásbeli határozata (17. sz. melléklet) szükséges.

(2) A házkutatási határozatnak tartalmaznia kell a házkutatást szenvedő nevét, lakcímét, az átkutatandó ház, lakás, illetve helyiség megjelölését és a házkutatás indokát. A határozatot két példányban kell elkészíteni, az egyik példányt a házkutatás megkezdése előtt a házkutatást szenvedőnek át kell adni, aki annak átvételét a határozat eredeti példányán aláírásával ismeri el.

(3) A házkutatáshoz írásbeli határozatra nincs szükség:

- a) ha a késedelem veszéllyel jár;
- b) ha tettenért, megszökött, vagy olyan terheltet kell kézrekeríteni, akinek letartóztatását rendelték el;
- c) ha a házkutatás bűncselekmény megakadályozása céljából szükséges.

(4) Laktanyában, fegyveres testületi intézményekben és intézetekben és általában fegyveres testületi rendelkezés alatt álló helyiségekben kutatást csak az illetékes parancsnok engedélyével lehet fogatosítani.

(5) Polgári személyekkel szemben házkutatást a vezető csak abban az esetben rendelhet el, ha a késedelem veszéllyel jár. Az ilyen személyek rendelkezése alatt álló helyiségek átkutatását a rendőrség megkeresése útján, vagy rendőri közeg jelenlétében kell fogatosítani, feltéve, hogy a nyomozást nem rendőri szerv végzi.

(6) A házkutatást két hatósági tanú jelenlétében kell fogatosítani és arról jegyzőkönyvet kell készíteni. (18. sz. melléklet.)

(7) Amennyiben a házkutatást írásbeli határozat nélkül a fegyelmi előadó halaszthatatlan nyomozási cselekményként fogatosította, — ezt a körülményt a házkutatásról felvett jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. Ugyancsak fel kell tüntetni a házkutatási jegyzőkönyvben alkalmazott hatósági tanúk, illetve a házkutatást szenvedő érdekeinek képviselőjére esetleg kirendelt személy nevét és lakcímét. Fel kell sorolni a házkutatási jegyzőkönyvben azokat a tárgyakat is, amelyeket a házkutatás során lefoglaltak. Egyúttal meg kell jelölni a jegyzőkönyvben a tárgyak feltalálási helyét. A lefoglalt tárgyakról átvételi elismervényt kell két példányban kiállítani. Az átvételi elismervény egyik példányát a nyomozási iratokhoz kell fűzni, másik példányát pedig annak kell átadni, akinek birtokából a lefoglalás történt.

41. §.

(1) A terheltet és azt, akiről alaposan feltehető, hogy a bizonyításhoz szükséges tárgyakat rejt magánál, meg lehet motozni.

(2) Személymotozás foganatosításánál csak ugyanolyan nemű személy alkalmazható, mint a megmotozott.

(3) Személymotozásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek tartalmaznia kell a személymotozásnál jelen volt hatósági tanúk nevét és lakcímét, valamint a motozás során a motozást szenvedőnél talált és tőle lefoglalt tárgyak felsorolását, továbbá a tárgyak feltalálási helyét. A lefoglalt tárgyakról átvételi elismervényt kell 2 példányban kiállítani. Az átvételi elismervény egyik példányát a nyomozási iratokhoz kell fűzni, másik példányát pedig annak kell átadni, akinek birtokából a lefoglalás történt.

42. §.

A kutatást az érintett személyek és javaik lehető kímélésével kell foganatosítani és ügyelni kell arra, hogy az intézkedések folytán ne kerüljenek nyilvánosságra a magánéletnek olyan körülményei, amelyek az ügygel összefüggésben nem állanak. A foganatosításnak lehetőleg nappal kell történnie.

Lefoglalás és zár alá vétel.

43. §.

(1) Azokat a dolgokat, amelyek az ügyben tárgyi bizonyítéku szolgálnak, le kell foglalni. Tárgyi bizonyíték az a dolog:

- a) melyet a bűncselekmény elkövetésénél eszközül használtak, vagy arra szántak, (pl. testi sértés esetén kés);
- b) amelyre vonatkozólag a bűncselekményt elkövették (pl. lopás esetén az ellopott pénztárca);
- c) amelyet bűncselekmény hozott létre (pl. okirathamisítás esetén a hamis okirat);
- d) amelyet az elkövető a büntett elkövetéséért kapott;
- e) amely egyébként a bűncselekménynek vagy elkövetőjének a felderítésére alkalmas (pl. emberölésnél vérnymok).

(2) Le kell foglalni az eljárás során előkerült olyan dolgokat is, amelyek más bűncselekmény tárgyi bizonyítékai, vagy amelyek-

nek birtoklása jogszabályba ütközik, vagy egyébként a közrendet, a közbiztonságot veszélyeztetik és ezért elkobzás alá esnek.

(3) A lefoglalásnak nem akadályja, hogy a dolog katonai parancsnokság, vagy más hatóság, illetőleg közület birtokában van. Az ilyen dolgokat azonban, amennyiben azokra a parancsnokságnak, vagy más hatóságnak, illetőleg közületnek működése céljából szüksége van, lefoglalásuk esetén is a közület őrizetében lehet hagyni.

(4) A lefoglalás iránt a nyomozás során kell intézkedni. A leveleket és táviratokat, — amíg azokat a címzettnek nem kézbesítettek — csak a katonai ügyész írásbeli határozata alapján lehet lefoglalni. A határozat kiadásáig a fegyelmi előadó csupán a visszatartásuk iránt tehet intézkedést.

(5) Ha a terhelttel szemben kártérítési igényt érvényesítenek és alaposan lehet tartani attól, hogy a terhelt a kártérítési igény kielégítését a vagyonának, vagy egyes vagyontárgyainak elidegenítése, vagy elrejtése által meghiúsíthatja, a terhelt ingó és ingatlan vagyonának vagy egy részének zár alá vételét kell elrendelni.

(6) A zár alá vételt rendszerint a katonai ügyész rendeli el, sürgős szükség esetén azonban a vezető is elrendelheti. Ilyen esetben a zár alá vétel foganatosítása iránt az illetékes járásbírószágon működő polgári bírósági végrehajtó irodát kell megkeresni annyi határozatpéldány megküldése mellett, hogy zár alá vételt szenvedőn kívül egy példány maradjon még a bírósági végrehajtónak is.

44. §.

(1) A lefoglalt dolgot a fegyelmi előadó a katonai ügyésznél letétbe helyezi. Ha a dolog erre nem alkalmas, illetőleg más fontos ok a helyszínen hagyás mellett szól, változatlan állapotban való megőrzése iránt más módon kell intézkedni.

(2) A lefoglalt dolgokat jegyzőkönyvben vagy ahhoz csatolt külön jegyzékben (19. sz. melléklet) pontosan fel kell tüntetni és a lefoglalásról a dolog birtokosának írásbeli elismervényt (20. sz. melléklet) kell adni.

45. §.

(1) A lefoglalást rendszerint annak a személynek, vagy megbízottjának jelenlétében kell foganatosítani, akivel szemben az

intézkedést alkalmazzák. Ha az illető távol van és megbízottja nincs, érdekeinek védelmére a fegyelmi előadó képviselőt rendel ki.

(2) A lefoglalást a fegyelmi előadó által kijelölt két hatósági tanú jelenlétében kell foganatosítani. Ilyenekül a lefoglalást szenvedőnél lehetőleg nem alacsonyabb rendfokozatú személyt kell kijelölni.

46. §.

(1) A lefoglalást határozattal (21. sz. melléklet) meg kell szüntetni, mihamar arra a további eljárás érdekében nincs szükség.

(2) A lefoglalás megszüntetése iránt addig, amíg a fegyelmi előadó nyomoz, ő intézkedik. A lefoglalás megszüntetése esetében a dolgot annak kell visszaadni, akinél azt lefoglalták. Vitás esetben a lefoglalt dolog kiadása tekintetében a katonai ügyészhez kell fordulni.

Jegyzőkönyvek.

47. §.

(1) Az egyes eljárási cselekményekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

- a) az eljárás alapjául szolgáló ügyet, számának megjelölésével,
- b) az eljárás helyét és idejét,
- c) a fegyelmi előadónak és az esetleg alkalmazott jegyzőkönyvvezető nevét,
- d) ha a terhelt, a védő, a sértett, vagy képviselője jelen van, ennek, valamint az esetleg alkalmazott hatósági tanú nevének megjelölését,
- e) a szóbanforgó eljárási cselekménynek a megjelölését (pl. X. Y. tanúnak a kihallgatása).

(3) A jegyzőkönyvben röviden le kell írni az eljárás menetét, és pedig úgy, hogy a jegyzőkönyv alapján azt is meg lehessen állapítani, vajon az eljárás az előírt követelményeknek megfelelő-e. A terhelt és a tanúk vallomását, a szemle eredményét kimerítően kell a jegyzőkönyvbe felvenni. Ha valamely kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentős, azt feltétlenül szószerint kell a jegyzőkönyvbe foglalni. Az eljárásról készült jegyzőkönyvbe bele kell foglalni az eljárás során hozott határozatokat is.

(4) Ha a jegyzőkönyv aláírását a kihallgatott megtagadja, ezt a körülményt a megtagadás okának megjelölésével a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

(5) A tanú és a terhelt kihallgatásának, továbbá a szemle és a kutatás foganatosításának jegyzőkönyvi mintáját a 8., 10., 16., 18. számú mellékletek tartalmazzák.

Hivatalos feljegyzések.

48. §.

A fegyelmi előadó az ügygel kapcsolatos minden jelentős tényről, körülményről — amennyiben azok más iratokból nem tűnnek ki — „Hivatalos feljegyzés”-t készít és azt az ügyiratokhoz csatolja.

A nyomozási iratok kezelése.

49. §.

(1) Minden egyes nyomozási iratot ügyviteli rendbe kell szedni. Valamennyi iratot időrendi sorrendben össze kell fűzni és sorszámmal kell ellátni.

(2) Minden egyes ügyben jegyzéket kell vezetni az ügyiratokról.

Intézkedés a nyomozás befejezése után.

50. §.

A nyomozás teljes anyagának összegyűjtése után a fegyelmi előadó az összes iratokat döntés végett a vezető elé terjeszti. A vezető a fegyelmi előadót a nyomozás kiegészítésére utasíthatja.

A vezető döntései a nyomozás eredménye alapján.

51. §.

(1) Miután a fegyelmi előadó a tényállást teljesen felderítette [9. §. (2) bek.], a vezető a hatáskörébe [2. §. (2) bek.] tartozó ügyben a következő döntéseket hozhatja:

1. a nyomozást írásbeli határozattal megszünteti azért, mert
 - a) nincs bűncselekmény;

- b) a bűncselekmény elkövetését nem lehet bizonyítani;
 - c) az elkövető személyét nem lehet megállapítani;
 - d) büntethetőséget kizáró, vagy megszüntető ok áll fenn;
2. az ügyet saját fegyelmi jogkörében írásbeli határozattal intézi el, vagy azt a fegyelmi hatalmát meghaladó fenytés kiszabása végett az illetékes magasabb vezetőhöz terjeszti fel, vagy becsületügyi bírósági eljárásra utalja, illetve ilyen irányú javaslatot tesz az illetékes vezetőnek;
3. az ügyet a katonai ügyészségnek adja át abban az esetben, ha megítélése szerint bírósági eljárás szükséges, ha a katonai ügyészség a vezető álláspontjával szemben a bírósági eljárást szükségtelennek tartja — a vezető — döntés végett a felettes ügyészhez (katonai ügyészség vezetője, Katonai Főügyészség) fordulhat.
- (2) Ha az ügy elbírálása meghaladja a vezető hatáskörét, mihelyt erről a körülményről tudomást szerez, — az ügyet köteles átadni a további eljárás lefolytatása végett a katonai ügyészségnek akkor is, ha álláspontja szerint a nyomozás megszüntetésének, vagy fegyelmi elintézésnek van helye.
- (3) Ha a vezető az ügyet a katonai ügyészségnek adja át [(1) bek. 3. pont és (2) bek.] előzetesen a fegyelmi előadó útján összefoglaló jelentést készített.

Az összefoglaló jelentés tartalmi kellékei.

52. §.

A fegyelmi előadó által szerkesztendő összefoglaló jelentésnek (22. sz. melléklet) az alábbiakat kell tartalmazni:

- a) az ügy számát,
- b) a büntett és az I. r. terhelt nevének megjelölésével arra való utalást, hogy az összefoglaló jelentés milyen ügyben készült;
- c) a terhelt alakulatának, részletes személyi adatainak és annak megjelölését, hogy vele szemben milyen időtartamú kényszerintézkedést alkalmaztak;
- d) a terhelt terhére megállapított bűncselekmények felsorolását és azok törvényi minősítését;
- e) a vádemelés alapjául szolgáló tényállás leírását (tömören és pontosan megjelölve a bűncselekmény elkövetésének

helyét, idejét, eszközeit, indokát, az elkövetés módját, az esetleges sértett megnevezését) a bizonyítékok ismertetésével, valamint a cselekmény társadalmi veszélyességének megítéléséhez szükséges tárgyi és személyi körülmények megjelölését; amennyiben terjedelmes, bonyolult, a tényállás, úgy egyes cselekmények leírása után meg lehet jelölni, hogy a leírt cselekmény a terhelt ellen emelt vád melyik részét valósítja meg;

- f) ha a bűncselekmény magánindítványra üldözendő, annak előadását, hogy a magánindítványt előterjesztették;
- g) a polgári jogi igény tekintetében tett nyilatkozatot;
- h) a nyomozás során lefoglalt bűnjelek (tárgyi bizonyítékok) felsorolását és az azokra vonatkozó indítványt;
- i) a kényszerintézkedések alkalmazására tett indítványt;
- j) keltezését és aláírást;
- k) a tárgyalásra idézendők jegyzékét (lakcímre és az iratoknál lévő jegyzőkönyvi vallomásra utalással).

Budapest, 1961. március 1.

Dr. Szénási Géza s. k.
legfőbb ügyész

Biszkú Béla s. k.
belügyminiszter

Kapják: Belügyminisztérium 290 pld.
Legfőbb Ügyészség 60 pld.

Készült: 350 példányban.

Tartalmaz: 60 nyomott lapoldalt.

KÜLÖNÖS ELJÁRÁSOK

a) Eljárás szökés esetében

A szökés megakadályozása, szökés előkészületének feljelentése és a katonai büntetőbíráskodás alatt álló fegyveres és rendészeti testület szökésben lévő tagjának elfogása az említett testületek minden tagjának kötelessége.

A szökés nyomozása a katonai ügyészség hatáskörébe tartozik, azonban a szökevény kézrekerítése végett a szükséges intézkedéseket a vezetőnek, illetve a fegyelmi előadónak meg kell tenni.

A fegyelmi előadó a vezető utasítása alapján – köteles a halaszthatatlan nyomozási cselekményeket teljesíteni. [2. §. (4) bek.]

A szökés nyomozásánál – a nyomozás általános szabályai mellett – a következők szerint kell eljárni.

- A szökés felfedezése után tisztázni kell az alakulat elhagyásának körülményeit. Evégből meg kell állapítani, kik tudtak, vagy kik tudhattak a szökevény szándékáról, avagy utoljára kikkel érintkezett, észlelték-e gyanúsat a magatartásában, stb. Át kell kutatni továbbá a szökevénynek az alakulatnál, vagy más ismeretes helyen hátrahagyott holmiját és levelezését.
- Az illetékes hadtápszerv közreműködésével pontosan meg kell állapítani, hogy a szökevény mely felszerelési tárgyait hagyta hátra, illetve vitte magával, s mennyi a hiányzó tárgyak értéke.
- Pontosan meg kell állapítani a szökevény személyi adatait és olyan részletes személyleírást, amelynek alapján legkönnyebben felismerhető.

A fegyelmi előadó az általa megállapított és a felismeréshez, illetőleg azonosításhoz szükséges adatokat közölje azokkal a szervekkel, amelyeket a szökevény elfogása végett megkeres.

A szökés tényéről az alakulat elhárító szervét haladéktalanul értesíteni kell.

Ha a szökevény tartózkodási helye, vagy menetiránya ismeretes és még elérhető, elfogása végett járót kell kiküldeni, vagy a szökevény tartózkodási helyéhez legközelebb eső helyőrség-parancsnokságot, illetőleg rendőri hatóságot távbeszélő, távíró útján, vagy más alkalmas módon kell felhívni annak elfogására.

Ha a szökevény tartózkodási helye a felmerült adatokból valószínűsíthető, a szükséghez képest a legközelebbi honvéd helyőrség-parancsnokságot, illetve a rendőrséget a fentiek szerint kell megkeresni azzal, hogy a szökevény után nyomozzon. Mindenkor fel kell hívni a szökevény polgári lakóhelyének, szokásos tartózkodási helyének és a feltehető szökés irányának illetékes szerveit is.

Ha a szökevény akár önkéntes jelentkezés, akár elfogására az előbbieket szerint tett intézkedések következtében kézrekerült, vele szemben a továbbiakban a nyomozás általános szabályai szerint kell eljárni.

A szökevény felkutatására és elfogatására tett azonnali intézkedések után – akár eredményre vezettek, akár nem – az ügyiratokat összefoglaló jelentéssel az illetékes katonai ügyészhez haladéktalanul meg kell küldeni.

Az összefoglaló jelentést 3 példányban kell elkészíteni és abban a szököc valószínű okát is fel kell említeni. Ha a szökevény más bűncselekményt is elkövetett, vagy ebben gyanús, az összefoglaló jelentésbe az erre vonatkozó adatokat is fel kell venni. Meg kell említeni azokat az intézkedéseket is, amelyeket a szökevény közvetlen elfogatása iránt megtettek.

Az összefoglaló jelentés egy-egy példányát az illetékes katonai ügyészségnek és az alakulat elhárító szervének kell megküldeni, a harmadik példány a parancsnokság irattárában marad.

A szökevényt elfogása esetén megfelelő fegyveres kísérettel haladéktalanul alakulatához kell kísértetni.

A kézrekerülésről azokat a szerveket, amelyeket a nyomozásra felkértek, annak beszüntetése végett értesíteni kell.

A kézrekerült szökevény őrizetbevételét el kell rendelni, (31. §.) majd kihallgatása során tisztázni kell, hogy hol töltötte távollétének idejét, segített-e valaki a szökevényben és hogy megvannak-e a magával vitt felszerelési tárgyak, illetőleg azok hová kerültek. A hiányzó tárgyak előkerítésére a szükséges intézkedéseket ugyancsak meg kell tenni.

A kézrekerült szökevényt az illetékes katonai ügyészségnek kell átadni.

b) Az önkényes eltávozás nyomozása

Ennek a katonai bűncselekménynek két fő jellegzetessége az eltávozás (távolmaradás) önkényessége és a távollét időtartama. Ezért az önkényes eltávozás nyomozásánál mindenképp e két körülményt kell pontosan megállapítani.

Tisztázni kell tehát, hogy a terheltnek volt-e szabályszerű engedélye az arra jogosított előjárójától a szolgálati, illetőleg a rendeltetési helyének elhagyására. Ha pedig a bűncselekményt önkényes távolmaradással követte el, meg kell pontosan állapítani, hogy mikortól meddig engedélyezték számára a távollétet.

Ezeket a körülményeket általában a terhelt előjárójának közrevonása útján lehet tisztázni. Ha a terhelt szabadságolási, vagy eltávozási engedélyt kapott, annak adatait az erre vonatkozó nyilvántartási könyvekből lehet pontosan megállapítani. A terhelt visszatérése után pedig a nála lévő szabadságolási, illetőleg eltávozási engedélyt kell elvenni az iratokhoz való csatolás végett. Gondosan meg kell ezeket vizsgálni az adatok egyezése és helyessége szempontjából, valamint a tekintetben, hogy nem eszközölték-e azokon valamilyen javítást, törlést, vagy egyéb változtatást.

Ha a terhelt engedély nélkül hagyta el alakulatát, azt kell vizsgálni, hogy hol, és miként távozhattott észrevétlenül, nincsenek-e nyomok vagy egyéb adatok arra, hogy a terhelt kerítésen át, vagy a kapuőrseg kijátszásával jutott ki a laktanyából.

Abban az irányban is nyomozni kell – esetleg a terhelt közvetlen környezetének (lakótársainak, barátainak) megkérdezése útján –, hogy készült-e cselekményére, tett-e kijelentéseket, hogy hová készül, vagy mi okból szándékozik elmenni, továbbá, hogy próbált-e engedélyt kérni s miért nem kapott.

Ha a terhelt eltávozását rövidesen sikerült felfedezni és még elérhető, járőrt kell visszahozására kiküldeni. Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha a közelben ismeretes helyen tartózkodik és parancsra nem hajlandó bevonulni.

Pontosan meg kell állapítani, hogy a terhelt mikor tért vissza alakulatához, amely körülményre tanúkat kell kihallgatni.

A terhelt visszatérése után az ő kihallgatása útján részletesen tisztázni kell cselekményének indokait, időbeli adatait, el kell vele mondani, hogy miként hagyta el beosztását, hova utazott, hol töltötte a közbeeső időt és mivel foglalkozott. Ha pedig a terhelt elfogatás útján került kézre, azt is pontosan fel kell deríteni, hogy meddig szándékozott távolmaradni és miért, van-e bizonyíték arra, hogy önként vissza akart térni és nem tanúsított-e ellenszegülést, amikor érte üzentek, vagy mentek.

Ha a terhelt vallomásaiban a távollétének helyére, időpontjára, vagy felhőzött indokaira nézve kétségek merültek fel, szükség esetén a nyomozást e körülmények tisztázására is ki kell terjeszteni.

Általában a szökés gyanújának lehetőségét az önkényes eltávozás nyomozásánál sem szabad figyelmen kívül hagyni.

c) A parancs-nemteljesítéssel elkövetett fűgglemsértés nyomozása

E büntett elkövetése abban áll, hogy a terhelt az előljárójának valamely parancsát nem teljesítette. Mindenek előtt azt kell tisztázni, hogy mit tartalmazott a kiadott parancs.

Ha a parancsot írásban adták ki, annak eredeti példányát vagy másolatát be kell szerezni és amennyiben lehetséges, az ügyiratokhoz kell csatolni. Meg kell állapítani továbbá, hogy a terhelt azt kézhez kapta-e, milyen úton és mikor.

Ha a terhelt a parancsot távbeszélőn, üzenet útján, vagy közvetlenül szóban kapta, ugyancsak meg kell állapítani annak pontos szövegét. Ennek módjai különbözőek lehetnek az adott körülmények szerint. Mindenekelőtt a parancsot adó előljárót kell kihallgatni a parancs kiadásának körülményeire és pontos szövegére. Majd pedig azokat a személyeket, akik a parancs kiadásánál jelen voltak és azt hallották, illetőleg akiken keresztül azt továbbították.

Ha a terhelt nem ismeri el a parancs szövegének azonosságát, errenézve azokat a személyeket kell kihallgatni, akik a parancs vételénél a terhelt közelében voltak és azt közvetlenül hallották, vagy a terhelt esetleges kijelentéseiből a parancs tartalmáról tudomást szerezhettek.

Tisztázni kell ezután a parancs nemteljesítésének, illetőleg megtagadásának körülményeit. Ha az engedetlenség a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásában áll, úgy a nyomozás már a katonai ügyészség hatáskörébe tartozik és a fegyelmi előadó – a vezető utasítása értelmében – csupán a halaszthatatlan nyomozási cselekményeket [2. §. (4) bek.] teljesítheti. A parancs kifejezett megtagadásánál fontos azoknak a kijelentéseknek a lehetőleg szó szerinti rögzítése, (ugyancsak a tanúk vallomásai alapján) amelyekkel a terhelt a parancsra válaszolt, vagy azoknak az ellenvetéseknek a megállapítása, amelyeket a terhelt nyomban felhozott.

Ki kell térni ezután annak a megvizsgálására, hogy a parancs teljesíthető volt-e, megfelelő formában és hangnemben, határozottan és félreérthetetlenül volt-e kiadva és hogy teljesítésének útjában komoly tárgyi, vagy egyéb akadályok, nehézségek nem állottak-e.

A tanúk kihallgatása útján meg kell állapítani, hogy a terhelt nyugodtan, avagy heveskedve, indultatosan és sértő módon helyezkedett-e szembe a kapott parancssal, továbbá, hogy kik és hányan voltak a cselekménynek a tanúi, az milyen benyomást tett a jelenlévőkre, és hogy a terheltnek nem volt-e szándékában a fegyelmet másokra is kihatón megbontani.

Vizsgálni kell továbbá a parancs-nemteljesítés tényleges kihatásait a szolgálatra és más személyekre, valamint azt is, hogy a cselekmény még milyen hátrányos következményekkel járt, vagy járhatott.

Alaposan fel kell deríteni a terhelt személyi körülményeit is: milyen volt a korábbi viselkedése, magatartása, szolgálatteljesítése, mi indította a jelen büncselekmény elkövetésére, továbbá, hogy más személyeknek volt-e része a terhelt bűnös magatartásában.

A nyomozásnak végül arra is ki kell terjednie, ha a terhelt utóbb a parancsot teljesítette, hogy mennyi az időbeni késedelem tartama és hogy a parancsnak utólagos részbeni, vagy maradéktalan végrehajtása mennyiben csökkentette a terhelt cselekményének káros következményeit.

d) Az öncsonkítás nyomozása

E büncselekmény nyomozása a katonai ügyészség hatáskörébe tartozik ugyan, azonban a halaszthatatlan nyomozási cselekmények [2. §. (4) bek.] teljesítése a fegyelmi előadótól különös gondosságot és leleményességet követel meg. Altalában az ilyen büntettet a tettes tanúk és más bizonyítékok óvatos kerülésével és arra a látszatra törekedve követi el, hogy sérülése annak természetes, véletlen vagy akaratától független bekövetkezését mutassa. A tettes célja az, hogy a szolgálatra végképpen, vagy időlegesen alkalmatlanná válását elérve, ő maga büntetlenül maradjon.

Az öncsonkítás esetei a legkülönbözőbbek lehetnek, így:

végtag-, testrészcsonkítás, érzékszervek megsértése, betegségek, kóros elváltozások előidézése, betegség gyógyulásának késleltetése, stb.

Mindezeknek a testi elváltozásoknak a pontos megállapítása elsősorban orvosi kérdés, ezért az előfordult ilyen gyanús tüneteknél haladéktalanul orvosi vizsgálatnak kell a terheltet alávetni. Ennek ki kell terjednie az észlelteknél tüzetes és pontos írásbeli rögzítésére, majd azok keletkezési okainak kutatására és a sérülés lefolytatásának valószínűsítésére.

Alapvető kérdés tehát: a sérülés szándékosan, vagy véletlenség folytán következett-e be, mert öncsonkítás büntettéről csak szándékos elkövetés esetén lehet szó.

További kérdések:

- a) a sérülést a terhelt maga okozhatta-e, vagy ahhoz feltétlenül más személy közreműködésére is szükség volt,
- b) milyen tárgy, vagy eszköz felhasználásával idézte elő s erre milyen nyomok, vagy adatok mutatnak,
- c) mi oka vagy célja lehetett a terheltnek a szándékos öncsonkítás elkövetésére, vajon véglegesen, vagy csak időlegesen akarta-e ezzel magát kivonni a szolgálatteljesítés alól,
- d) az okozott sérülés vagy betegség ténylegesen milyen fokú egészségromlást és alkalmatlanná válást idézett elő és mennyi időtartamra,
- e) használt-e a terhelt nyomokat eltüntető eszközöket.

Mindenkor célszerű a terhelttel — lehetőleg az állítólagos helyszínen és eszközökkel, esetleg más közreműködő személyekkel is —, részletesen lejátsszatni a történeteket és azok egyes mozzanatait a valószínűség szempontjából gondosan megvizsgálni, az ott talált nyomokat, eszközöket és tárgyi bizonyítékokat össze kell gyűjteni és azoknak változatlan megőrzését biztosítani kell az ügyész által tartandó esetleges szemléhez (így az átszúrt, átlőtt, véres, szakadt ruhát, stb.).

A HELYSZÍN BIZTOSÍTÁSA

A helyszínek döntő fontossága van a bűncselekmény felderítésénél és nyomozásánál. Helyszín alatt azt a helyet értjük, ahol a bűncselekményt elkövették vagy elkövetését megkísérelték.

Azokat a bűncselekményeket, amelyeknél az elkövetési helynek bármilyen vonatkozásban jelentősége van a bűnügy nyomozásánál, helyszínes bűncselekményeknek nevezzük.

Élet elleni bűncselekményeknél, akár nyílt terepen, akár zárt helyen történt a bűncselekmény, nagyon fontos feladata a fegyelmi előadónak a helyszín azonnali biztosítása. Ez őrség igénybevételével történik. A biztosítás célja az, hogy a bűncselekmény helyszínére az illetékes katonai ügyész kiérkezéséig senki ne mehessen, nehogy a helyszínen lévő értékes nyomok (lábnyom, ujjnyom) megsemmisüljenek.

Élet elleni bűncselekményeknél vagy halállal, illetve sérüléssel járó **rendkívüli eseményeknél** a fegyelmi előadó első feladata, hogy a sérültet elsősegélyben részesítse. Azonnal értesíteni kell az alakulat orvosát, illetve ha ilyen nincs, polgári orvost, aki a sérülésnek megfelelő intézkedéseket megteszi. (Kötözés, kórházba szállítás.) Ha a bűncselekmény olyan jellegű, hogy az ittasság döntő fontossággal bír (pl. gépkocsi baleset, botrányokozás), a fegyelmi előadó az orvoson keresztül intézkedjék az azonnali vérvétel iránt. Ilyen esetekben is azonban csak a halaszthatatlanul szükséges változásokat szabad a helyszínen eszközölni.

Ha a helyszínen lévő személy halálát minden kétséget kizáróan az orvos megállapította, úgy a holttestet a helyszínről az illetékes katonai ügyészseg intézkedéséig elszállítani tilos.

Vagyon elleni bűncselekményeknél (pl. raktár, kantinfeltörés) a felderítés után azonnal őrség felállításával kell biztosítani a helyszínt, hogy oda senki be ne mehessen. A katonai ügyész kiérkezéséig még a raktárkezelő sem mehet be a raktárba, így tehát rovacstól sem lehet fogatosítani a katonai ügyész engedélye nélkül.

Nyílt terepen történt helyszínes bűncselekmények esetén az időjárási viszonyokat figyelembevéve (eső, hó) a fegyelmi előadó kötelessége a biztosításon túl az egyes nyomok megóvása, illetve a megfelelő anyaggal való befedése úgy, hogy a nyomok meg ne sérüljenek.

FELJELENTÉS

KATONAI ÜGYÉSZSÉGNEK

DEBRECEN

Feljelentést teszek az alábbi tényállás alapján:

1. **A tényállás leírása**, amelynek keretében — amennyiben a megfelelő adatok ismeretese —, a következő kérdésekre kell kitérni:
 - a) a bűncselekmény elkövetésének a helye,
 - b) az elkövetés időpontja,
 - c) hogyan, mi módon, milyen eszközök felhasználásával követték el,
 - d) ki a sértett,
 - e) miben áll a sérelem, illetve anyagi kár esetén ennek az értéke,
 - f) mi lehetett a bűncselekmény indoka, illetve célja,
 - g) milyen körülmények könnyítették meg a bűncselekmény elkövetését?
2. **A bűncselekmény minősítése** (Pl. a cselekmény a BHÖ. 230. pontjába felvett a társadalmi tulajdont sértő sikkasztás büntettét látszik megvalósítani.).
3. **A gyanúsítható személy és esetleges büntársainak a megnevezése.** (Pl. a cselekmény elkövetésével Kerekes Ferenc hőr. szkv. és Cselényi Zoltán hőr. tiz. gyanúsítható.)
4. **A súlyosító és enyhítő körülmények felsorolása.**

Pl. súlyosító körülmény mindkét gyanúsított vonatkozásában, hogy a cselekményt hónapokon keresztül folyamatosan követték el, enyhítő körülmény Kerekes vonatkozásában 2 gyermekes, Cselényi vonatkozásában 1 gyermekes családi állapota.)
5. **Az ún. helyszínes bűncselekményeknél annak közlése, hogy a helyszín biztosítása** [5. §. (2) bek. a) pont] **megtörtént-e**, illetve azt mi akadályozta.

(P. intézkedtem, hogy a raktárt — ahonnan a lopás történt —, őrség biztosítsa.)
6. **Milyen biztonsági, vagy egyéb intézkedések történtek?**

(Pl. a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható Kerekes Ferenc hőr. szkv. és Cselényi Zoltán hőr. tiz. őrizetbevételét rendeltem el, továbbá a szabadságon lévő Fehér István hőr. őrm. azonnali bevonulása iránt intézkedtem, aki feltehetően tudomással bírt a bűncselekmény elkövetéséről.)

7. A tanúk nevének, ha polgári személyek, úgy lakcímüknek a megjelölése, a tárgyi bizonyítékok felsorolása.

(Pl. tanúk: Kormos Károly hőr. őrv., Lőrinc Lajos polgári személy, Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 10. Tárgyi bizonyítékok: 1 db félig elégett cigareta, 1 db gomb.)

Zalaegerszeg, 1958. augusztus 24.

Veres Imre hőr. fhdgy nyomozótiszt
BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0911.

Jóváhagyom:

Máté Imre hőr. ezredes
a határőrségi kerület parancsnoka

Megjegyzés: Az 1-7. alatti pontok a feljelentés tartalmát határozzák meg.

A TANÚK DÍJAZÁSA

A tanúnak igénye van a megjelenésével szükségképpen felmerülő utiköltség megtérítésére. Utiköltség alatt az eljárás helyére való utazással és a lakóhelyre való visszautazással a legolesőbb közlekedési eszköz használata mellett felmerült költséget (viteldij, fuvardij) kell érteni. Drágább közlekedési eszköz költségét csak akkor lehet megtéríteni, ha annak igénybevételét célszerűségi, vagy takarékosági szempont, illetőleg fontos közérdek indokolja. Helyi közlekedési eszköz viteldiját csak kivételesen lehet megtéríteni. (Pl. rászorultság esetén.) Ha a lakóhelyről (tartózkodási helyről) való elindulás és az oda visszaérkezés időpontja közötti időtartam a 8 órát meghaladja, a tanú részére 10,— Ft ellátási költséget kell megállapítani.

Ha a tanú kihallgatása olyan időben végződik, hogy a tanú visszautazására a kihallgatás napján már nincs mód, a tanú kérelmére az előbbi bekezdésben említett ellátási költségen felül az állami szerv kezelésében álló szálloda igazolt díját, egyéb esetben Budapesten 12,— Ft, vidéken 10,— Ft szállásköltséget kell megállapítani.

Olyan tanúkat, akik nem állnak munkaviszonyban (pl. egyénileg dolgozó paraszt, tsz. tag, kisiparos) vagy kizárólag esetenkénti munkabérből (pl. napszamos) élnek, kérelmükre kereset-, illetőleg munkabérvesztés címén kárpótlásban lehet részesíteni. A kárpótlás összege óránként 2,50 Ft, legfeljebb azonban napi 20,— Ft.

A szakértők díjazása

Szakértőkként rendszerint a BM. állományába tartozó, vagy katonai személyeket kell alkalmazni, akiknek ezen működésükért külön díjazás nem jár.

Ha sürgősség, vagy más komoly ok folytán elkerülhetetlen olyan polgári személynek szakértőként való igénybevétele, akinek szakértői díjra az ő bejelentése szerint igénye van, annak elintézése végett a fegyelmi előadó forduljon az illetékes katonai ügyészhez.

HATÁROZAT NYOMOZÁS ELRENDELÉSÉRŐL

H A T Á R O Z A T

Nagy János Túrkeve, Fő u. 12. szám alatti lakos feljelentése alapján a nyomozást a Nyom. Ut. 11. §. (2) bekezdése alapján a BHÖ. 189/A. pont (1) bekezdésébe felvett garázdaság büntette miatt elrendelem.

I N D O K O L Á S

A feljelentés adatai szerint Túrkevéen 1958. július 12-én este 9 órakor a tanács-
házával szemben lévő italboltban személy szerint ismeretlen rendőrtizedes, az
italboltban tartózkodó Nagy János túrkevei lakost és feleségét minden ok nél-
kül szidalmazta és bántalmazta. Nevezett több poharat is összetört, sőt az egyik
ablakot is betörte.

A fenti adatok a BHÖ. 189/A. pont (1) bekezdésébe felvett garázdaság bün-
tettének alapos gyanújára utalnak.

Szolnok, 1958. július 13.

Veres Imre r. fhdg
fegyelmi előadó

Jóváhagyom:

1958. VII. 13

Máté Imre r. ezredes
a megyei főkap. vezetője

Megjegyzés:

A határozat egy példányát haladéktalanul meg kell küldeni a katonai ügyész-
ségnek.

A nyomozást elrendelő határozat minden ügyben az 1. sz. nyomozási irat.

NYOMOZÁST MEGTAGADÓ HATÁROZAT

H A T Á R O Z A T

Özv. Fehér Zoltánné Mezőtúr, Kossuth Lajos u. 20. szám alatti lakosnak a Szolnok megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó Nagy Sándor r. tiz. ellen rágalmazás bűntette miatt tett feljelentését és egyben a nyomozás teljesítését a Nyom. Ut. 12. §. (1) bekezdése alapján megtagadom.

Egyben felhívom özv. Fehér Zoltánné sértett figyelmét arra, hogy jelen határozatom ellen 8 napon belül panasszal élhet a katonai ügyészséghez, amelyet hozzám kell benyújtani.

I N D O K O L Á S

Özv. Fehér Zoltánné feljelentésében előadta, hogy Nagy Sándor 1958. július 13-án Mezőtúron többek előtt azt a kijelentést tette, hogy a feljelentőnek 2 évvel ezelőtt viszonya volt Karsai Ferenc mezőtúri tanácsi dolgozóval. A feljelentésből az is kitűnik, hogy a feljelentő 45 éves és 5 éve özvegy. Karsai Ferenc pedig 48 éves nőtlen, családi állapotú. Minthogy a sérelmezett kijelentés valósága esetén sem lehet oka, büntető vagy fegyelmi eljárás megindításának, illetőleg a feljelentőt közmegvetésnek nem teszi ki, a feljelentett cselekmény sem nem rágalmazást (BHÖ. 390. pont), sem egyéb bűncselekményt nem képez, miértis a nyomozás teljesítését megtagadom.

Szolnok, 1958. július 25.

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

Jóváhagyom:

Máté Imre r. ezredes
a megyei főkap. vezetője

NYOMOZÁSI TERV **Nagy Sándor hőr. önkényes eltávozásáról**

Fsz.	Megállapítandó körülmények	Milyen módon és eszközzel	Mikor
1	Személyi adatok	a) Kikérdezni: a szd.-pk.-t, szobatársait. b) Beszerezni: személyi okmányait.	VII. 22.
2	Meddig kapott szabadságot?	Szd. szabadság előjegyzésből.	VII. 22.
3	Hol tartózkodott? A késedelem oka?	Elutazni a rakamazi rendőrőrhöz, a miskolci helyőrség parancsnoksághoz. Kihallgatni a terhelt szüleit.	VII. 23.
4	Mikor jött vissza a csapathoz?	Kihallgatni a csapat-ügyeletes tiszthelyettest.	VII. 24.
5	Nagy Sándor terhelt kihallgatása.		VII. 24.

TANÚKIHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV

Készült lopás bűntette miatt, ismeretlen tettes elleni bűnügyben Zalaegersze-
gen, a BM. Határőrség 0911. Parancsnokság irodájában Joó Géza hór. tanú-
kénti kihallgatásáról.

Jelen vannak: nyomozótiszt,
..... jegyzőkönyvvezető,
..... tanú.

A kihallgatás kezdete: 11 óra 23 perc.

A nyomozótiszt a tanút figyelmezteti az igazmondás kötelességére és arra,
hogy a törvény a hamistanúzást szigorúan bünteti.

Tanú a személyi adatait a következőképpen adja elő:

Neve:

Születési helye és éve:

Lakhelye:

Foglalkozása:

Katonai rendfokozata:

Érdekelve van-e az ügyben, illetve elfogulatlanak érzi-e magát:

Ezek után a nyomozótiszt felszólítja a tanút, hogy folyamatosan mondjon el
mindent, amit az ügyben tud.

A tanú a vallomását a következőképpen adja elő:

Megjegyzés:

A jegyzőkönyvet a kihallgatás befejeztével a következő záradékkal kell el-
látni.

„Egyebet előadni nem tudok.

A jegyzőkönyvet felolvasás után helybenhagyom.”

.....
tanú

A jegyzőkönyvet a kihallgatás befejeztével óra perckor lezárom.

.....
jegyzőkönyvvezető

.....
nyomozótiszt

HATÁROZAT TERHELTKÉNTI FELELŐSSÉGRE VONÁSRÓL

HATÁROZAT

Nagy Sándor hőr. terheltkénti felelősségre vonását a Nyom. Ut. 21. §. (2) bekezdése alapján a Ktbt. 43. §-ába ütköző önkényes eltávozás büntette miatt elrendelem.

INDOKOLÁS

A nyomozás adatai szerint Nagy Sándor terhelt az alosztályparancsnokától hét napi szabadságot kapott Zalaegerszegről Rakamazra és a szabadsága 1958. július 20-án 24,00 órakor járt le. Ennek ellenére azonban csak 5 nappal később vonult be, július 25-én 19 órakor.

Ez a cselekmény a Ktbt. 43. §-ába ütköző önkényes eltávozás büntettét valószínűsíti.

Zalaegerszeg, 1958. július 26.

Veres Imre r. fhdgy
nyomozótiszt

A velem közölt fenti határozatot előttem kihirdették.

Ellene panasszal élek.

Zalaegerszeg, 1958. július 26-án 15,00 órakor.

Nagy Sándor hőr.
terhelt

JEGYZŐKÖNYV A TERHELT KIHALLGATÁSÁRÓL

Készült az önkényes eltávozás büntette miatt Nagy Sándor hór. elleni bűnügyben Zalaegerszegen, a BM. Határőrség 0234. Parancsnokság irodájában 1953. július 27-én.

Jelen vannak: Veres Imre hór. fhdgy nyomozótiszt,

Mihályi Ilona jegyzőkönyvvezető,

Nagy Sándor terhelt.

A kihallgatás kezdete: 10 óra 10 perc.

Az idézésre megjelent terhelt személyi viszonyaira vonatkozóan a következőket adja elő:

1. Családi- és utóneve:
2. Személyi igazolvány száma:
3. Esetleges megkülönböztető neve:
4. Házastársának, vagy volt házastársának családi- és utóneve:
5. a) Születési ideje:
b) Ha születési éve nem ismeretes, hozzávetőleges kora: éves.
6. Születési helye:
7. Utolsó polgári lakhelye:
8. Atyjának családi- és utóneve:
9. Anyjának családi- (leánykori) és utóneve:
10. Állampolgársága:
11. Családi állapota:
12. Eltartottainak száma: személy, ebből gyermeke:
13. Polgári foglalkozása:
14. Korábbi (1945. előtti) foglalkozása:
15. Atyjának 1945. előtti foglalkozása:
16. A terhelt vagyona:
17. Műveltségi foka:
Legmagasabb iskolai végzettsége:
18. Van-e testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy egyéb különös ismertető jele:
19. Rendfokozata, állományteste és beosztása:
20. Állomáshelye, illetőleg lakhelye:
21. Kitüntetései, dícséretei, fenyítései:
22. Volt-e már büntetve, s ha igen, mely bíróság, mikor, miért ítélte el, mely büntetésre és azt mikor állotta ki:

Ezután következik a terheltkénti felelősségrevonásról szóló határozat.

Terhelt a vallomását a következőképpen adja elő:

.....

Megjegyzés:

A kihallgatás befejezésével a jegyzőkönyvet a következőképpen kell befejezni.

„Egyebet” előadni nem kívánok. — Felolvasott vallomásom jól van felvéve és azt aláírom.”

.....
terhelt

A jegyzőkönyvet a kihallgatás befejeztével óra perckor lezárom.

.....
jegyzőkönyvvezető

.....
nyomozótiszt

HATÁROZAT A TERHELT ŐRIZETBE VÉTELÉRŐL

H A T Á R O Z A T

Nagy Sándor hőr. (aki a BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0911. számú alakulat állományába tartozik) őrizetbe vételét a Nyom. Ut. 31. §. (1) bekezdése alapján elrendelem előljáró tetteleges bántalmazásával elkövetett függelemsértés büntette [Kbtk. 57. §. (1) bek.] miatt, ugyanis szabadlábon hagyása esetén szökésétől tartani lehet. [32. §. (2) bek. b) pont.].

Zalaegerszeg, 1958. július 15. 16,20 órakor.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

Jóváhagyom:

1958. VII. 15., 17,00 óra.

Máté Imre hőr. ezredes
a határőrségi ker. parancsnoka

A fenti határozatot tudomásul veszem. Ellene panasszal élek.

1958. VII. 15., 17,15 órakor.

Nagy Sándor hőr.
terhelt

Megjegyzés:

Az őrizetbevételről haladéktalanul értesíteni kell annak a szd-nak a parancsnokát, amelynek kötelékébe a terhelt tartozik.

HATÁROZAT A TERHELT ELŐZETES LETARTÓZTATÁSÁRÓL**H A T Á R O Z A T**

A társadalmi tulajdon elleni lopás büntette miatt Nagy Sándor r. tiz. elleni bűnügyben nevezett előzetes letartóztatását 1958. július 29. napján 11 órától a Nyom. Ut. 32. §. (2) bek. b) és c) pontjában foglalt okból ua. §. (1) bekezdése alapján elrendelem. — Az előzetes letartóztatás, az előkészítő ülésig, legkésőbb azonban 1958. augusztus 29. napján 11 óráig tart.

I N D O K O L Á S

A nyomozás adatai szerint Nagy Sándor terhelt, Kaposvárott 1958. július 28-án éjjel a Dózsa György út 10. sz. házban kinyitotta az állami tulajdont képező anyagraktár ablakát és onnan kb. 20 kg bőrt elloptott.

A terhelt szökést kísérelt meg. Ezenkívül kísérletet tett arra, hogy egy feljegyzést küldjön annak a személynek, aki az elloptott anyagot tőle megvette, amelyben figyelmeztetni akarta a nyomozás megindítására. E tények arra engednek következtetni, hogy a terhelt elrejtőzhet a nyomozóhatóságok és bíróság elől, továbbá szabadlábban maradása esetén arra fog törekedni, hogy megnehezítse a bűncselekmény kinyomozását.

A fentieket figyelembevéve Nagy Sándor r. tizedest előzetes letartóztatásba helyezem.

Kaposvár, 1958. július 29. 11 óra.

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

Jóváhagyom:

Dr. Székely Zoltán r. szds
katonai ügyész

Máté Imre r. ezredes
a megyei főkap. vezetője

1958. július 29. 17,00 óra.

Előzetes letartóztatásomra vonatkozó fenti határozatot tudomásul vettem. A határozat ellen panasszal nem élek.

Kaposvár, VII. 29., 18 óra 10 perc.

Nagy Sándor r. tizedes
terhelt

Megjegyzés:

Ezt a határozatot 2 példányban kell elkészíteni. Az első példány az ügydarabban, a második példány a jóváhagyás után a katonai ügyészségen marad.

HATÁROZAT A TERHELT SZOROS FELÜGYELET ALÁ HELYEZÉSÉRŐL

HATÁROZAT

Az önkényes eltávozás büntette miatt Nagy Sándor hőr. elleni büntügyben, (aki a BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0911. sz. alakulat állományába tartozik) a Nyom. Ut. 33. §-a alapján nevezettet 1958. június 25-én 10 órakor századparancsnokának szoros felügyelete alá helyezem. A szoros felügyelet a bíróság által tartandó előkészítő ülésig, legkésőbb azonban 1958. július 25. napján 10.00 óráig tart.

INDOKOLÁS

A nyomozás adatai szerint Nagy Sándor hőr. terhelt a Ktbt. 43. §-ába ütköző önkényes eltávozás büntettét követte el azáltal, hogy 1958. június 22. napjának 24.00 óráig engedélyezett szabadságáról csupán 1958. június 25-én 8 órakor vonult be. Fegyelmi szempontból szükségesnek mutatkozik nevezett szoros felügyelet alá helyezése.

Zalaegerszeg, 1958. június 25.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

Jóváhagyom:

1958. VI. 26.

Dr. Székely Zoltán r. szds
katonai ügyész

Máté Imre hőr. ezredes
a határőrségi ker. parancsnoka

A felügyelet alá helyezésemről szóló fenti határozatot, valamint azt a figyelemztetést, hogy ha annak szabályait megszegem, letartóztatásomnak van helye, - tudomásul veszem. A határozat ellen panasszal nem élek.

1958. VI. 25.

Nagy Sándor hőr.
terhelt

Megjegyzés:

Ezt a határozatot 2 példányban kell elkészíteni. Az eredeti az ügyészi jóváhagyás után az ügyiratoknál marad, a másolaton pedig a terheltnek a szoros felügyelet végrehajtásával megbízott közvetlen parancsnokát kell értesíteni, akinek a figyelmét egyúttal fel kell hívni a 33. §. (1) bekezdésben foglaltakra.

HATÁROZAT A LAKÓHELY ELHAGYÁSÁNAK MEGTILTÁSÁRÓL

H A T Á R O Z A T

A szolgálati hatalommal való visszaélés büntette miatt Sárosi Gyula r. törm. elleni bűnügyben a BM. Somogy megyei Rendőrfőkapitányság állományába tartozó Sárosi Gyula (1934., Fehér Ilona) r. törm. terheltnek a Kbtbk. 85. §-ába és a BHÖ. 235. pont (1) bekezdésébe ütköző büntett miatt a Nyom. Ut. 32. §. (2) bek. c) pontjában meghatározott okból a Nyom. Ut. 34. §-a alapján megtiltom, hogy engedélyem nélkül Kaposvár területét elhagyja.

A lakóhely elhagyásának tilalma a visszavonásig, illetve az előkészítő ülésig tart.

A terheltet figyelmeztetem, hogy a tilalom megszegése esetén előzetes letartóztatásba fogom helyezni.

I N D O K O L Á S

A nyomozás adatai szerint Sárosi Gyula r. törm. terhelt szolgálati állásával visszaélve 1958. július 26-án Kaposvárott engedély nélkül a megyei főkapitányság gépkocsiját szórakozás céljából elvitte és használta. Ennek során a gépkocsi az országút melletti árokba fordult. A kocsiban keletkezett kár jelentős. A cselekmény a Kbtbk. 85. §-ában és a BHÖ. 235. pont (1) bekezdésében meghatározott büntettek törvényi tényállását valósítja meg.

Minthogy a terhelt lázas állapota miatt (tüdőgyulladás) fogvatartása állapotának nagymérvű súlyosbodásához vezetne, előzetes letartóztatása helyett a rendelkező rész értelmében határoztam.

Kaposvár, 1958. július 26.

Máté Imre r. ezredes
a megyei főkap. vezetője

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

Jóváhagyom:

1958. VII. 27.

Dr. Székely Zoltán r. szds
katonai ügyész

A határozatot tudomásul vettem, ellene panasszal nem élek.

1958. VII. 27.

Sárosi Gyula r. törm.
terhelt

HATÁROZAT

A SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY BESZERZÉSÉRŐL

H A T Á R O Z A T

Az öncsonkítás büntette miatt a BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0772 sz. alakulat állományába tartozó Nagy Sándor hőr. elleni bűnügyben a Nyom. Ut. 36. §. (1) bekezdése alapján szakértői vélemény beszerzését rendelem el lőfegyver megvizsgálása céljából.

A szakértői véleménynek a következő kérdésekre kell választ adnia:

- a) milyen rendszerű és űrméretű az a lőfegyver, amelyet a terhelt szüleinek lakásán találtak,
- b) az említett fegyver használható állapotban van-e,
- c) történt-e lövés a fegyverrel 2 nappal ezelőtt,
- d) megegyezik-e a fegyver űrmérete a bűncselekmény színhelyén talált hüvely űrméretével (a hüvely mellékelve),
- e) megfelel-e a megtalált lövedék űrmérete a fegyver űrméretének és lehetséges-e, hogy a téglafalba ütődött lövedék ilyen deformálódást szenvedett (lövedék mellékelve).

Lőfegyver-szakértő kirendelése céljából jelen határozat egy példányát a Kaposvári Katonai Ügyészségnek küldöm meg.

Zalaegerszeg, 1958. augusztus 4.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

A szakértői vélemény beszerzésére vonatkozó fenti határozatokat tudomásul vettem. A szakértő segítségével kérem a következők kiderítését: Ha a lövés 1 méterről, vagy annál közelebbi távolságról történt, akkor kell-e a sebben koromnak és lőpornak maradnia, kell-e égési sebnak lennie, a bőr sérülésének alakja milyen kell legyen a lövedék bemeneti és kimeneti nyílásánál. Milyen volt a lövedék röppályája a bemeneti és kimeneti nyílás helyzetéből kiindulva.

Nagy Sándor hőr.
terhelt

Feljegyzés:

A terhelt által előterjesztett kiegészítő kérdések kiderítésére bírósági-orvosi szakvéleményre van szükség, tekintettel arra, hogy a kérdések eldöntésére az hivattott.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

Megjegyzés:

A határozatot két példányban kell elkészíteni. Az első példány az ügydarabban marad, a második példányt a szakértő kirendelése végett az illetékes katonai ügyészséghez kell továbbítani.

J E G Y Z Ö K Ö N Y V

a helyszíni szemléről

Készítette: Zalaegerszegen 1958. július 29-én, Veres Imre hőr. fhdgy nyomozótiszt.

Hatósági tanúk: a BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0281. sz. alakulat állományába tartozó Kovács Gergely hőr. hdgy és Sebestyén János hőr. törm.

A nyomozótiszt figyelmezteti a hatósági tanúkat, hogy a bűncselekmény helyszíni szemléje folyamán éberen figyeljenek, hogy szükség esetén a bíróság előtt vallomást tehessenek.

A szemle helye: Zalaegerszegen a Táncsics Mihály utca 47. sz. alatti Dózsa György laktanya hátsó udvarában lévő anyagraktár épülete.

A helyszíni szemlén megállapítást nyertek a következők:

A 13x4,5 m alapterületű, fából készült raktár a laktanya udvar hátsó részében fekszik. A raktár bejárata az épületnek a főépület felé néző (délre) oldalán van. Az ajtó lakattal van bezárva és le van pecsételve. A lakat és a pecsét sér tetlen.

Az ablak a földtől 1,75 m-re van. A raktárnak három észak felé néző 70x45 cm-es méretű ablaka van. Az ablakon szögekkel a falra erősített vasrácsok vannak. Az ablakon és ajtókon kívül más nyílás a raktáron nincs.

A raktár bal sarkától számított és a kerítés felé néző (észak felé néző) második ablakról a vasrácsot eltávolították, az üveget betörték és az ablak egyik szárnya nyitva van.

A rács az ablak közelében a földön fekszik, továbbá mellette egy 24 cm-es feszítővas és széttört üveg hever. Egyes üvegdarabkákon ujjlenyomatok láthatók.

A raktár falán a földtől 95 cm-nyi hosszúságában csúszó lábnyom látható, szélessége 18 cm, színe fekete. Az eltört ablak alatt bakancs, vagy csizma nyomok láthatók. Az összes lábnyomok azonos alakúak és méretűek.

A raktár környékének megvizsgálásánál: a raktárból az eltört középső ablaktól a főépület irányába vezető nyomokat fedeztünk fel. A homokos talajon jól látszanak a bakancsnyomok és a jobb bakancs talpának balszélén lévő folt nyoma. A talp hossza 32 cm, a sarok hossza 10 cm, a folt hossza a szegély széle mentén 8 cm..

A raktár felső részének megvizsgálásánál megállapítást nyert, hogy a polcon, amelyen a bört tárolják, rendetlenség uralkodik. Kis bőrdarabok vannak a földre szórva, egyes tekercsek el vannak mozdítva helyükről. Egyéb rendelkezés a raktárban nem volt észlelhető. A padlón, a kivet ablak környékén elégett gyufaszálat fedeztünk fel.

Lábnyomok nem láthatók. A raktárkezelő Asztalos József hőr. törm. segítségével megállapítást nyert, hogy előzetes adatok szerint a raktárból kb. 10 kg talpbőr és két tekercs krémbőr hiányzik.

A raktár környékén a terepen felfedezett jól látható csizmanyomokat megörzésük végett ládákkal fedtük le (későbbi gipsznyomatok vétele végett). Az üvegdarabokat, melyeken ujjlenyomatok vannak, daktiloszkópiai vizsgálat végett törtenő továbbításra lefoglaltuk és azokat a rajtuk lévő ujjlenyomatok megóvása végett becsomagoltuk. A feszítővasat és az elégett gyufaszálat, mint tárgyi bizonyítékokat lefoglaltuk.

A helyszín-vázlatot mellékeljük.

Kovács Gergely hőr. hdgy
hatósági tanú

Sebestyén János hőr. törm.
hatósági tanú

Veres Imre hőr. fhggy
nyomozótiszt

HATÁROZAT A HÁZKUTATÁS ELRENDELÉSÉRŐL**H A T Á R O Z A T**

A társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopás büntette miatt Nagy Sándor r. tiz. elleni bűnügyben Sötér Pál polgári személy, Kaposvár, Lajos u. 34. sz. alatti lakos lakásának összes helyiségeiben — beleértve a padlást és a pincét is — a házkutatást a Nyom. Ut. 40. §-a alapján elrendelem és annak fogatosításával Veres Imre r. fhdgy fegyelmi előadót bízom meg. Elrendelem továbbá, a feljelentéshez csatolt jegyzékben szereplő ellopott és a házkutatás során esetleg előkerülő bűnnek a lefoglalását a Nyom. Ut. 43. §-a alapján.

I N D O K O L Á S

A Nagy Sándor r. tiz. elleni bűnügy iratainak áttanulmányozása alapján megállapítottam, hogy az ügyiratok szerint a terhelt az általa ellopott bőr egyrészét Sötér Pál polgári személynek adta át, aki Kaposvárott, Lajos u. 34. szám alatt lakik. Erre tekintettel alaposan feltehető, hogy az elrendelt házkutatás tárgyi bizonyítékok feltalálására vezet.

Kaposvár, 1958. július 28.

Máté Imre r. ezredes
a megyei főkap. vezetője

A határozat másodpéldányát átvettem a házkutatás megkezdése előtt.
1958. VII. 28.

Sötér Pál

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

a házkutatás foganatosításáról

Készült a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopás büntette miatt Nagy Sándor r. tiz. elleni bűnügyben Sötér Pál, Kaposvár, Lajos u. 34. sz. alatti lakásában az 1958. július 28-án/1958. sz. határozattal elrendelt házkutatás foganatosításáról.

Jelen vannak: Veres Imre r. fhdgy, fegyelmi előadó,

Nagy Sándor terhelt,

Sötér Pál házkutatást szenvedő,

Fehér János Kaposvár, Lajos u. 32.,

Merza István Kaposvár, Lajos u. 36. hatósági tanúk.

A házkutatás helye: Sötér Pál lakása, Kaposvár, Lajos u. 34. szám.

A házkutatás kezdete: 1958. július 28-án 17,30 óra.

A fegyelmi előadó átadta Sötér Pálnak a házkutatási határozat másodpéldányát és felszólította a Nagy Sándor terhelt által neki átadott bőr kiadására, amely a rendőrség tulajdonát képezi. – Sötér Pál a házkutatást elrendelő határozat ellen panaszt jelent be.

Sötér Pál kijelentette, hogy nála nincs és soha sem volt semmiféle rendőrség tulajdonát képező bőr. Ezután végrehajtást nyert a házkutatás a két szobából, egy konyhából, egy előszobából, egy kamrából, egy pincéből, egy padlásból álló lakásban. A házkutatás folyamán a kamrában egy üres kosár alatt zsákba göngyölve 1,5 m³ nagyságú barna bőrtekerces volt.

Az eljáró fegyelmi előadó a bőrtekerceset Sötér Páltól lefoglalta és erről nevezettnek átvételi elismervényt adott.

A házkutatás 19 óra 07 perckor befejezést nyert.

Hatósági tanúk:

Fejér János

Sötér Pál

házkutatást szenvedő

Merza István

Nagy Sándor r. tizedes
terhelt

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

B Ű N J E L J E G Y Z É K

A társadalmi tulajdon elleni lopás büntette miatt Nagy Sándor r. tiz. elleni büntügyben lefoglalt tárgyakról.

Fsz.	Mennyiség db.-sz., súly, űrmérték	A lefoglalt tárgy leírása	A lefoglalt tárgy kinek a tulajdonát képezi
1	4,5 kg	Négy tábla kruppon talp	Somogy megyei Rendőrfőkapitányság
2	30 quadrát 8 db	Barna vixes bőr	Somogy megyei Rendőrfőkapitányság
3	1 db	Terepszínű sátorlap	Somogy megyei Rendőrfőkapitányság
4	borítékban	Egett gyufaszálak	Terhelt

Kaposvár, 1958. július hó 29-én.

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY a házkutatás során lefoglalt tárgyakról

ELISMERVÉNY

A társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett lopás büntette miatt Nagy Sándor r. tiz. elleni bűnügyben (1) egy köteg (15) tizenöt quadrát barna bőrről, melyet Sötér Pál Kaposvár, Lajos utca 34. szám alatti lakosnál 1958. évi július hó 28-án megtartott házkutatás során lefoglaltam és a Somogy megyei Rendőrfőkapitányság részére átvettem.

Kaposvár, 1958. évi július hó 28. napján.

Veres Imre r. fhdgy
fegyelmi előadó

Megjegyzés:

Az átvételi elismervényt két példányban kell elkészíteni. Az egyik példányt a nyomozási iratokhoz kell fűzni, a másik példányt pedig a lefoglalást szenvedőnek kell átadni.

HATÁROZAT A LEFOGLALÁS MEGSZÜNTETÉSÉRŐL

HATÁROZAT

A lopás büntette miatt Tátrai Pál hőr. elleni bűnügyben nevezett katonaládájában talált és 1958. július 25-én lefoglalt, a bűnjeljegyzék 2. tétele alatt szereplő kínai gyártmányú töltőtoll lefoglalását a Nyom. Ut. 46. §. (2) bekezdése alapján megszüntetem és Tátrai Pál terhelt részére való kiadását elrendelem.

I N D O K O L Á S

A nyomozás során a terhelt számlával igazolta a kínai töltőtollra vonatkozó tulajdonjogát. Fekete Ferenc sértett tanúvallomásában előadta, hogy a szóbanforgó kínai töltőtoll nem azonos azzal, amelyet tőle elloptak.

Zalaegerszeg, 1958. július 29.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

Máté Imre hőr. ezredes
a határőrségi ker. parancsnoka

Megjegyzés:

A határozat alapján a töltőtollat elismervény ellenében kell kiadni.

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Az önkényes eltávozás büntette miatt Nagy Sándor hőr. elleni bűnügyben. Nagy Sándor hőr. terhelt ellen (a BM. Határőrség, Zalaegerszeg 0911. számú alakulat állományába tartozik, 1937. május 10-én Csongrádon született, anyja: Fehér Julia, polgári foglalkozása: kereskedő segéd, 7 általános iskolát végzett, nős, gyermektelen, vagyontalan, büntetlen előéletű, 1958. július 25-től előzetes fogvatartásban van) a Kbtbk. 43. §-ában meghatározott önkényes eltávozás büntette miatt

v á d e m e l é s é t j a v a s o l o m

az alábbi tényállás alapján:

A terhelt július 13-án 12.00 h-tól hét napi szabadságot kapott Szigetmonostorra. A szabadság július 20-án 24.00 h-kor járt le, azonban vádlott csak öt nap késéssel, július 25-én 19.00 h-kor vonult be alakulatához.

Nagy Sándor késését azzal indokolta, hogy felesége súlyosan beteg volt és nem hagyhatta egyedül. Szabadságról való későbbi bevonulásáról táviratot adott fel parancsnokának, mely azonban ismeretlen okok miatt nem érkezett meg.

A nyomozás során a terhelt lakóhelyén lévő tanúk kihallgatása alapján megállapítást nyert, hogy Nagy Sándor felesége nem volt beteg, nem fordult orvoshoz és rendszeresen bejárt dolgozni abba a Népboltba, ahol mint pénztárosnő volt alkalmazva. (Lásd: 6., 7., 9. számú jegyzőkönyveket és a Népbolt igazolását, 10. számú melléklet.) A szigetmonostori postahivatalban ellenőrzés útján megállapítást nyert, hogy a terhelt alakulatához nem adott fel táviratot. (Lásd: 11. számú igazolást.)

Nagy Sándor szomszédainak vallomásaiból kitűnik, hogy nevezett szabadsága alatt rendszeresen részegkedett és felesége figyelmeztetése ellenére sem utazott el alakulatához. (Lásd: 12-14. számú jegyzőkönyveket.)

A terheltnek tanúként kihallgatott századparancsnoka és bajtársai (lásd: 16. és 17. számú jegyzőkönyveket) azt vallották, hogy Nagy hőr. korábban is kimaradt önkényesen és ittas állapotban vonult be a csapathoz, amiért fegyelmi fenytésekben részesült.

A tárgyalásra idézni javasolom:

1. Nagy Sándor hőr., BM. Határőrség Zalaegerszeg, 0234. alakulat fogdájában fogvatartott terheltet. (Lásd: számú jkv.-et.)
2. Tanúkat: (szükséges a tanúk jegyzéke, a vallomásukról felvett jegyzőkönyvek számának és lakóhelyének a feltüntetésével).

Zalaegerszeg, 1958. július 28.

Veres Imre hőr. fhdgy
nyomozótiszt

Jóváhagyom:

Máté Imre hőr. ezredes
a határőrség ker. parancsnoka